

Poljski in češki narod pod Nemci obsojena uničenju

SLOYANI V EVROPI BOLJ V NEGOTOVOSTI KAKOR PRED PREJŠNJO SVETOVNO VOJNO. — UPI, ZIDANI NA SOVJETSKO UNIJO, NEIZPOLNJNI. — SKRB JUGOSLAVIJE

Tri glavne posledice Hitlerjeve vojne dosedaj so zadušitev delavskih pridobitev v Evropi, zasužnjevanje Poljakov in Čehov in zgodovinski poraz Francije.

Teror na Poljskem
V nobeni podjarmljeni deželi, ki si jih je Nemčija dosedaj podvržila, ni teror tolikšen kakor na Poljskem. Uganja ga iz sovrastva do poljskega naroda in iz maščevanja nad poljsko republiko, ki jo je pogazila.

Poljaki niso bili tako zatirani niti pod carsko Rusijo kot so sedaj in upanje na svobodo je med njimi majhno. Na zmago Anglije se sedaj ne morejo zanašati, ker je sama v defenzivi in nevarnosti, da se zgodi z njo isto kakor s Francijo.

Svastika ostane
Hans Frank, ki je Hitlerjev guvern nad podjarmljeno Poljsko, je dne 16. avgusta na nacijskem shodu v Krakovu izjavil, da se naj Poljaki nikar ne udajajo iluzijam, kajti nemška zastava kljukastega križa bo na Poljskem za zmerom vihrala.

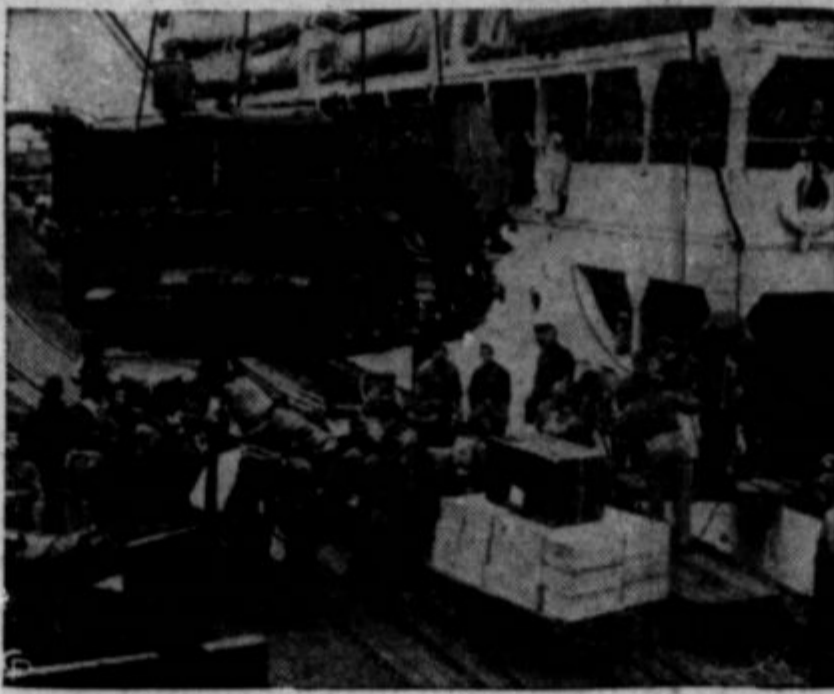
Tujim novinarjem nemška oblast ne pusti v poljske kraje, zato se o nemškem terorju v njih izvle iz podtalnih virov. Očividno je namen Nemčije poljski narod moralno ugonobiti in mu vzeti voljo za vztrajanje v poljsčini. Njen namen je, da ga najbrže docela zlomi s ponižanji, šikanami in v občutki manjvrednosti, nato ga pomemči. Iste nakane goji na Češkem.

Tragedija Čehov
Nemški teror na Češkem je manj viden, ker so se Čehi podali brez vojne, toda nacijske metode v "protektoratu" so enake, kakor na Poljskem. Vse dobre vodilne službe po Češkem so dobili Nemci. Nemščini ima v uradih in napisih povsod prvo mesto. Češka univerza v Prazi je "za kazen" zaprta za več let, ker so se češki dijaki "puntali" oblasti. Nad ponosno "zlato Prago" vlada nacijski poglavar. Veliko čeških šol je ukinjenih. Nemške so dohile prednost in pouk v nemščini je za Čeha obvezen. Češki fanti so primorani v "delavske kadre" in opravljati zaeno Poljaki zastoj, oziroma za hrano, po Nemčiji težaška dela

Prisedbe naših organizacij

- CLEVELAND, O.**
Piknik kluba št. 49 JSZ v nedeljo 25. avgusta na farmi SNPJ. Vabljeni vsi člani JSZ in prijatelji v Clevelandu in okolici.
- CHICAGO, ILL.**
Izlet članstva kluba št. 1 JSZ in prijateljev v Forest Preserve nad Skavičevim vrtom v Willow Springsu v nedeljo 25. avgusta. Vsi dobro došli.
- PARK HILL, PA.**
Piknik kluba št. 5 JSZ na Parkhillu v nedeljo 25. avgusta. Rojaki v Johnstownu in okoliških naselbinah vabljeni, da se ga udeležijo.

ZA VAROVANJE ALASKE

Nekateri ameriški strategji so v teh hudih vojnih časih ugotovili, da nam lahko sovražnik vzame Alasko, ako jo ne bomo utrdili in imeli tam zadostno število vojakov in njim potrebne opreme. Nevarnost Alaski bi utegnili pretiti le iz Rusije, dasi jo ne omenjajo po imenu. Ni pa verjetno, da se Rusija sploh še kaj bavi z Alasko, čeprav je bila včasih njena in jo je prodala Zed. državam. Na gornji sliki je ladja v Seattlu, naložena z vojniki, ki so bili poslani v Alasko, da jo bodo pomagali strážiti.

Moskovska "Pravda" z dne 15. avgusta piše, da so vesti o ruskih željah po osvojitvi Alaske povsem brez podlage, kajti Alasko ni pred Sovjetsko Unijo v nikaki nevarnosti. Toda nekateri takočvni poznavalci razmer pravijo, da ima Rusija blizu Alaske že zelo močne vojaške baze in močno armado.

PRESOJANJA DOGODKOV DOMA IN PO SVETU

Obrambna zveza med Zed. državam in Kanado je bila preliminarno sklenjena prošlo nedeljo na posvetovanju ob kanadski meji, na katerem je zastopal to deželo Roosevelt in Kanado njen premier Mackenzie King. Določa, da armadna poveljstva obeh dežel izdelata načrt za vzajemno obrambo, dalje načrt za zgraditev utrdb na obrežju Kanade in otokih ter baze v kanadskih lukah za ameriško vojno mornarico. Pogodba postane veljavna čim jo odobri merodajne avtoritete Kanade in Zed. držav.

Delavski unij v Franciji je konec. Ravno tako njihovih socialnih pridobitev. Maksimalni 40-urni delavnik je ukinjen, enako je ukinjena prejšnja plača za nadure. Vladni dekret določa tudi reorganizacijo industrialnih sindikatov v korporacijsko obliko po fašističnem vzoru.

Mednarodni delavski biro lige narodov se preseli v Kanado. Povabila ga je iz Švice v Montreal za dobo, dokler bo trajala vojna, univerza McGill, ki je ponudila biroju vse potrebne prostore.

Na Japonskem je bila 16. avgusta "prostovoljno" razpuščena zadnja izmed starih strank. Imenovala se je "mensieto" in je bila največja v državi. Prejšnje stranke so se morale umakniti, ker je Japonska uvedla fašistični politični sistem.

David Lasser, kateremu so socialisti pomagali v vodstvo organizacije brezposlenih, zvana Workers Alliance, je šel nato pod komunistično pokroviteljstvo, pred meseci pa se s komunisti skregal in začel snovati novo zvezo brezposelnih. On ji je izjavil, da ne bo protikomunistična, nego "proameriška". Workers Alliance je imela, ko je bila na višku, 180,000

(Nadaljevanje na 5. strani.)

OFENZIVA PROTI UNIJAM S TREH MOČNIH FRONT

V Nemčiji ni sama radost in zvestoba

Tajni viri iz Nemčije pripovedujejo o posameznih slučajih "nelojalnosti", toda do organiziranih uporov in velikih stavk bi prišlo le, če bi bile nemške armade kje poražene. A njeni neprestani uspehi dajejo Hitlerju med ljudstvom tolikšen prestiž, da je uporniški duh nezadovoljnejšev brez moči.

Dokaz, da v Nemčiji ni vse za firerja, je že to, da je bilo letos obglavljenih do 28. avgusta vsled "veleizdaje" 25 oseb.

Koliko jih je vsled istega "prestopka" bilo poslanih v ječe in koncentracijske tabore, poročilo ne pove. Tisti, ki razmere v Nemčiji poznajo vedo le, da so zapori in tabori polni jetnikov.

Država Massachusetts zavrgla peticije malih strank

Volilna komisija države Massachusetts je zavrgla socialistično listo iz razloga, da ni bila vložena po določbah zakona. Na podlagi sličnih tehnikalij je zavrgla kandidatno listo komunistične, eselpistične in prohibicijske stranke. Rubrika socialistične stranke je bila v tej državi na glasovnici v vsakih volitvah od 1900 do letos. Strankin odbor je vložil proti odloku volilne komisije priziv.

Shodi soc. stranke

Norman Thomas bo govoril v začetku oktobra v Coloradu in medpotoma v drugih mestih. Maynard C. Krueger nastopi na shodih v Illinoisu istotako oktobra. Dne 5. sept. nastopi Norman Thomas v Columbusu, O. Stranka apelira na člane in simpatičarje v Ohio, da pomagajo nabirati podpise, ker jih še mnogo manjka.

Spremembe v Rusiji

Disciplina za delavce postaja v Rusiji čedalje strožja, ker si vlada prizadeva dvigniti produkcijo. Izdan je bil dekret, da bo v bodoče vsak delavec, ki izostane z dela brez tehtnega vzroka, ali ki delo pusti brez dovoljenja, ali ki lenari doma ne da bi mogel to opravičiti s slabim zdravjem, tiran pred sodnika in obsojen v zapor oziroma na prisilno delo.

Sličen zakon je bil v veljavi tudi prej, toda namesto enega so delavca poslušala poleg sodnika tudi dva porotnika. Sedaj je ta zaščita odpravljena.

KAMPANJA IZKORIŠČEVALCEV ZA UKINJENJE SOC. ZAKONOV V INTERESU "NARODNE OBRAMBE". — TOZBE PROTI UNIJAM ZA ODSKODNINE.—RAZKRINKANJE RAKETIRJEV

"Leon Blum in njegova "ljudska fronta" s svojim terorjem nad industrijo je bil glavni vzrok poraza Francije. Ne dopustimo, da se dogodi isto v Zed. državah." To je geslo tiste protinijnske fronte v tej deželi, ki trdi, da igra Roosevelt s svojim "new dealom" enako pogubno vlogo kakor jo je Blum, ko je bil na čelu francoske vlade.

Sebične zahteve

Ameriški burbonci so si izbrali Bluma za tarčo zato, ker je bilo pod njegovim režimom sprejetih dokaj socialnih zakonov, pa hočejo na podlagi tega dokazati, da je bil to temeljni vzrok poraza francoske republike. Torej če hočemo, da ne zadene Zedinjenih držav enaka usoda, zavrzimo vse postavke, ki so bile sprejete pod new dealom in ovirajo priprave na narodno obrambo. Tem ljudem v resnici ni čisto nič za obrambo dežele, v kateri so si nagromadili bogastva, kakor ni bilo njim enakim v Franciji. Kar hočejo je, da se unije uniči.

Izrabljanje patriotizma

To skušajo doseči pod masko patriotizma. Češ, kako naj izdelujemo letala kolikor jih potrebujemo, tanke, municijo itd., ko pa je nam na poti skrajšanje delavnika! Naj se zakon o maksimalnem delavniku ukine in nas razbremeni težkih plačil za nad čas, da bo lahko industrija obratovala brez ovir te vrste, pa se bo produkcija mahoma dvigala.

V Franciji je nova vlada dolečebe o maksimalnem delavniku in maksimalni mezdii uknila. "Ampak šele sedaj ko je prepozno," vzklikajo ameriški denarni patrioti, katerim je edino za dobičke.

Ameriški zakon o minimalnih mezdah in maksimalnem delavniku lahko ostane kot je in še celo izboljša se ga lahko. Saj lahko družbe najamejo nadaljnih delavcev in če osemurni obrat ne zadostuje, je lahko 16 ali pa 24-urni na dan,

kot je že sedaj v marsikakem podjetju in je bilo tako tudi prej. A tem kričačem, ki se ogrinjajo z zvezdnato zastavo, ni zato, da uposle več delavcev pod sedanjimi regulacijami, nego da tem, ki jih imajo sedaj uposlene, podaljšajo delavnik in jim znižajo plače. Kajti če bodo delali več ur na dan, bodo lahko prav toliko zaslužili in morda še kak dolar več... Ob enem se bomo ognili "tragediji Francije, v katero jo je zapeljal Blumov 'new deal'!"

Unije oprezne

Iz glasil unij in kampanje iz glavnega urada AFL in CIO je razvidno, da se obe skupini zavedata nevarnosti, ki jima preti s "patriotične fronte". V kongresu se pod pretvezo, da se gre za narodno obrambo, to je, za oboroževanje, veliko onih poslancev, ki pravijo, da morajo biti tudi unije "patriotične" in popustiti množi. V sedanjem zasedanju morda ne bodo sprejeli proti njim kaj drastičnega, ker so pred volitvami in odvisni za ponovno izvolitev od delavskih glasov. Toda če bi tega ne bilo, bi lopali po socialnih zakonih, ki so bili sprejeti za ščenje industrialnega delavstva, še veliko bolj kakor sedaj.

Zahteve za odškodnino

Z druge fronte bombardirajo unije s tožbami za odškodnino. Neka mlekaršna družba v Chicagu toži unijo razvažalcev mleka za \$100,000 odškodnine, ker ji je v njenih prodajalnah napravila s piketiranjem več kot toliko škode.

V Philadelphiji toži Apex Hosiery kompanija že v drugič unijo nogavičarjev, tokrat že za nad milijon dolarjev za škodo, ki jo je kompanija utrpela v 48-dnevni sedeči stavki leta 1937. Treba je tu namreč poudariti, da se ti dve in druge odškodninske tožbe proti unijam nanašajo večinoma na stavke, ki so se dogodile v zadnjih letih.

(Nadaljevanje na 4. strani.)

Kaj lahko storimo?

Vsakdo na svetu lahko kaj stori. Bodisi da pomaga ali nagaja. Da deluje za napredek ali pa služi nasprotnikom napredka.

Ker je vsled sedanjih razmer tu in po svetu med ljudstvom veliko zmede, je dolžnost vsakega razumnega, socialistično vzgojenega delavca, da ne izgubi tal pod nogami in nikari hysteriji, da se ogiblje kakršnihkoli predsodkov in dela konstruktivno z vsemi onimi, ki so v teh kritičnih dneh pripravljene delati.

To ni sicer nič kaj lahka naloga, kajti zmeda je zmeda, posebno ko vidi človek naokrog samo konfuznost in nobene prave opore, ob katero se bi lahko z gotovostjo naslonil v zavesti, da ne spodrsne z njo vred.

Preživljamo zgodovinske dogodke in zgodovinsko dobo hitrejšo kot katerakoli generacija pred nami. Počasnost danes ne šteje. Steje v nji le delo onih, ki se udejstvujejo bodisi za dobro ali slabo. Naš pokret služi dobremu in potrebuje sodelovanja v ta namen od vsakega in vseh, ki so za napredek, kakršnega propagira mednarodni socializem.

AEROPLANI V VOJNAH ODLOČUJOČ FAKTOR

V prejšnji svetovni vojni so bili aeroplani le pomožno sredstvo v bojih na fronti. Civilno prebivalstvo je bilo pred njimi razmeroma varno.

Vojaški veščaki v Angliji in Franciji, ki so računali, da bo tako tudi v naslednjih vojnah, so se temeljito zmotili, dasi so imeli dokaze, da je letalstvo sedaj eno izmed odločujočih sredstev oborožene sile, na dlani.

Videli so to, ko je Japonska udrla v Mandžurijo in potem v ostalo Kitajsko. "Toda mi nismo Kitajsko," so rekli in dremljali ob Maginotovi črti.

Dokaz jim je nato nudil Muscelini z invazijo v Etiopijo. Vojaški veščaki v Parizu in Londonu so bili uverjeni, da si je

Italija nakopala s svojim napadom v Afriko nevarnost, kateri je liga narodov dodala še sankcije. Računali so, da bo Italija tepena, kakor je bila, ko je pri Adovi porazil njene čete tedanji abesinski vladar Menelik. Toda takrat še ni bilo vojnih letal. Sedaj so italijanski letalci žigali nad abesinskimi četami nekaj čevljev visoko in jih obisipavali s kroglijami, plameni in plinom. Veščaki v Parizu in Londonu so se v svojih kalkulacijah znova zmotili. Abesinija je bila poražena, ker ni imela letal in ne obrambe proti njim.

Prišla je nova priložnost, ko je nastala civilna vojna v Špa-

niji. Republika je bila močna. Velika večina naroda je bila na njeni strani. Treba je le proglasiti načelo: neumeščevanja, pa se bosti sporni stranki sami pomenili, je rekel Chamberlain. Italija in Nemčija sta pristali v njegov predlog, a "neuradno" pa poslali španskim fašistom na pomoč letala in letalce ter najnovejšje tanke. Proti tej premoči je republika morala pasti.

Ko je bila poljska armada poražena v dobrih par tednih, so veščaki v drugih deželah ugotovili, da je imela slabo vodstvo. A izkazalo se je, da ji je vzvel odporno moč "blitz" Hitlerjevih aeroplanov, ki so v par

dneh spravili iz reda poljski transportni sistem, razbili poljska vzletališča in uničili njena letala ter zaloge. Nemčija je zmagala Poljako v tako kratkem času s svojo premočjo v letalstvu.

Enako sredstvo je pomagalo Rusiji pripraviti Finsko na prenehanje z obrambo. Hitlerjeva premoč v zraku je pripomogla k porazu Belgije, Nizozemske in Norveške v par dneh. In nato je padla še Francija. Ista premoč mu je pripomogla, da njegovi letalci rušijo po Angliji. Aeroplani so stari način vojne čisto spremenili. Front ni več. Oziroma fronta je povsod, kjer letalci lahko sejejo razdejanje in smrt.

PROLETAREC

LIST ZA INTERESE DELAVSKEGA LJUDSTVA.

IZHAJA VSAKO SREDO.

Izdaja Jugoslovanska Delavska Tiskovna Družba, Chicago, Ill.

GLASILO JUGOSLOVANSKE SOCIALISTIČNE ZVEZE.

NAROCNINA v Zedinjenih državah za celo leto \$3.00; za pol leta \$1.75; za četrt leta \$1.00.

Inozemstvo: za celo leto \$3.50; za pol leta \$2.00.

Vsi rokopiši in oglasi morajo biti v našem uradu najpozneje do ponedeljka popoldne za priobčitev v številki tekočega tedna.

PROLETAREC

Published every Wednesday by the Yugoslav Workmen's Publishing Co., Inc. Established 1906.

Editor..... Frank Zaitz
Business Manager..... Charles Pogorelec
Asst. Editor and Asst. Business Manager..... Joseph Drasler

SUBSCRIPTION RATES:

United States: One Year \$3.00; Six Months \$1.75; Three Months \$1.00.
Foreign Countries, One Year \$3.50; Six Months \$2.00.

PROLETAREC

2301 S. Lawndale Ave. CHICAGO, ILL.

Telephone: ROCKWELL 2864.

Willkie "sprejel nominacijo"

Wendel L. Willkie je bil dne 17. avgusta v velikih ceremonijah v svojem rojstnem kraju v Elwoodu, Indiana, "obveščen", da ga je konvencija republikanske stranke, ki se je vršila pred nekaj tedni v Philadelphiji, nominirala za predsedniškega kandidata. Trdijo, da je bilo navzočih do 200.000 ljudi. Je verjetno.

Willkie se v življenju ni uveljavil kot politik nego kot eksekutivni uradnik in korporacijski odvetnik. Kandidati bosov republikanske stranke so bili newyorški državni pravnik Dewey, senatorja Vandenberg iz Michigan in Taft iz Ohia ter par drugih. Prodrli je po mnogih glasovanjih Willkie.

Kaj je on? Služabnik korporacij, pravijo eni. Zagovornik monoponov, sovražnik vladnih javnih naprav, nasprotnik organiziranega delavstva, reakcionar in sploh nasprotnik ljudskih koristi.

Na drugi strani ga opisujejo kot človeka, ki se je prikopal iz napol revščine k znanju s trdim delom. Dognali so tudi, da je bil v mladosti liberalce, progresivec, "skoro socialist". Cel Norman Thomas ga je pohvalil toliko, da so njegovo izjavo časopisi po Ameriki prinesli v besedilu kakor da je socialistični predsedniški kandidat kar navdušen za Willkieja, s katerim sta sta si osebno znana. Thomas je poslal časopisju popravek, v katerem je navedel, kaj je v resnici rekel o Willkieju. Koliko dnevnikov ga je tudi priobčilo, nam ni znano.

Zelo možno je, da Willkie socialistično gibanje dobro pozna; da je pokojnega Debsa rad poslušal, da se je res navduševal za pokojnega senatorja LaFolletta, in da mu je bil newyorški socialistični voditelj pokojni Morris Hillquit znan po svojem delu in osebnosti.

Temu Willkieju je torej na slavlju prošlo soboto v Elwoodu kongresnik Martin dramatično sporočil, da ga je republikanska konvencija nominirala za bodočega predsednika Zed. držav.

Willkie, ki ga je po radiu poslušalo milijone ljudi, je odgovoril, da o sklepu republikanske konvencije v Philadelphiji ve in da je nominacijo že takrat sprejel. Ta ceremonija se torej vrši zaradi tradicije in on je zato, da se jo ohrani. Ta del njegovega govora kajpada ni bil važen. Kar je javnost hotela izvedeti je, kaj je njegovo stališče glede ameriške vnanje politike, kaj z ozirom na sedanjo vojno v Evropi in Aziji, kakšni so njegovi nazori o fašizmu, kako misli rešiti problem brezposelnih, kaj on misli o obvezni vojaški službi itd.

Ako bi bil nominiran Taft, Dewey ali Vandenberg, bi bilo zanimanje za sprejemni govor kogarkoli izmed njih majhno. Kajti njihovi nazori in njihovo delovanje v politiki je širši javnosti že znano. Oni so tip take vrste, kakršne je republikanska stranka običajno nominirala za predsedniške kandidate.

O Willkieju trdijo, da je drugačnega kova. Intelektualen, sposoben, poznavalec problemov, samostojen in magnetična osebnost.

Vse to je morda res. Res je tudi, da je Willkie Rooseveltu nevarnejši tekmelec kakor bi bil katerikoli drugi kandidat republikanske stranke. Toda v njenem programu ni razlike.

Willkie je za obvezno izbiranje moštva v ameriško armado, ker je to "najdemokratičnejši način" v ustroju za obrambo dežele. To je tudi Rooseveltovo stališče.

Willkie je določno izjavil, da je za pomoč Angliji, kajti če bo poražena in pride njena mornarica sovražni sili v roke, bo to udarec za Zed. države. Isto stališče ima Roosevelt.

Izrazil je svoje simpatije Zidom in obsojil rasne persekucije v Evropi s tako močnimi besedami, kakor jih v isti sapi rabi Roosevelt. Zidje so doslej smatrali v Rooseveltu svojega najboljšega zaščitnika. Willkie jim je zagotovil, da se smejo nanj še bolj zanesti, kar je bila dobra politična poteza.

Izjavlja, da bo branil v slučaju izvolitve demokracijo in skrbel, da bo dinamična, ne pasivna, kakor je bila v Franciji. Je absolutno zoper fašizem, toda da ga v tej deželi ne bo, je treba Rooseveltovo politiko zapravljanja nadomestiti s politiko neovirane produkcije. Tudi tu si republikanski in demokratiški kandidat nista dosti v navskrižju.

Hitlerju je zagrozil, da se je po izvolitvi pripravljen spoprijeti z njim na kateremkoli polju, ki si ga bo izbral, in obračunati z njegovo Nemčijo na preiskušene ameriške načine. Torej tudi tu ni med Willkiejem in Rooseveltovim stališčem nobene razlike. Willkie je dejal, da ako Hitler zmagaa, se morajo Zed. države pripraviti z njim na ljut konkurenčni boj da mednarodnem trgu, kajti Hitlerjev način trgovine niso ameriški načini. Izvozna trgovina je za Zed. države življensko vprašanje, je poudaril, zmagovita Nemčija pa ji jo bo skušala vzeti kjerkoli mogoče. Ameriški izvoz v Evropo lahko popolnoma ustavi.

V notranji politiki je Willkie naglasil, da je proti koncentraciji bogastva in moči, in da je to potrebo spoznal še ko je bil deček v svojem rojstnem Elwoodu; je proti monopolom in za reguliranje korporacij in bank. Isto torej kot Roosevelt, le da je Willkie za spremembo in davčnem sistemu in za osvoboditev privatnih obratov izpod regulacij toliko, "da bodo spet dobili zaupanje in se pognali na delo."

Unijam je zagotovil, da veruje v kolektivna pogajanja in je za ščitenje delavcev pred šikanami delodajalcev. Je za varovanje starih in brezposelnih delavcev.

KRI V HUMANITAREN NAMEN

Rdeči križ išče ljudi, ki bi bili pripravljeni dati primerno količino krvi v prid zdravljenja ranjencev v Angliji in za rezervo v slučaju, da jo bo potreboval medicinski oddelek ameriške armade. Slika predstavlja, kako od vzemajo nekemu kri v omenjeni namen.

Kdo se naj briga za begunce, ki so zajeti v fašističnem morju?

Bili so časi, ko so revolucionarji zlahka dobili zavetje čim so mogli uiti preko meje. Lenin, Trocki in nešteti drugi ruski radikali so bili večinoma na varnem ko hitro so stopili preko meje v drugo deželo. Enako oni, ki so bežali izpod tiranov drugih držav.

V sedanji dobi je dobilo zavetje posebno v Franciji tisoče političnih beguncev iz Italije, Nemčije, Španije in Rusije. Nikjer niso imeli toliko svobode, kakor v francoski republiki, ki je padla letos pod Hitlerja.

Nekaterim se je posrečilo pobegniti v Švico, od kjer ne morejo nikamor, ker so okrog in okrog Švice sedaj Hitlerjevi in Mussolinijevi žandarji. Kajti tudi francoske meje so pod njihovim "varstvom". Mnogi so se trudili priti v Anglijo, toda vzel bega angleške armade iz Francije za begunce ni bilo prostora na ladjah. Nekateri so imeli srečo, da so zasumili novo nevarnost pravočasno in se izselili na Angleško predno je Francija bila poražena.

In če pade še Anglija, kaj potem? V Švico ne bodo mogli, vrh tega se jih brani, ker se boji Nemčije in Italije. Na Švedsko ne morejo, ker so vsa pota do nje pod nemško kontrolo. Rusija bi sprejela kvečjemu kakega znanega komunisto, kate re pa prav nič ne mika iti pod diktaturo, pa bila taka ali taka. Zato Rusija za politične begunce ni privlačna in jih v velikem tudi sprejemati neče. Kolikor jih je, so skušali iti kmalu drugam.

Ameriški Rdeči križ pomaga navadnim beguncem in s hrano pa Hooverov ameriški odbor, toda politični begunci so ljudje, ki so od oblasti, katerim so se zamerili, zaznamovani za mučenje in za jetništvo v zaporih ali v koncentracijskih taborih.

Tu bi se iz čuta mednarodne delavske solidarnosti morale pobrigati ameriške unije, one namreč, ki so smatrane za progresivne, socialisti in liberalci ter pomagati s finančnimi sredstvi in jim izposlovati dovolitve za izselitev v Zed. države. Sedaj prihajajo v to deželo le taki begunci, ki imajo denar, na primer člani dinastij. Med temi je bivša avstro-ogrska cesarica ter njeni otroci, člani nizozemske vladarske hiše, bogati aristokrati itd., dočim je političnih beguncev v našem pomenu besede prišlo sem jako malo. Li-

Pa vseeno ni še prepozno. Čitatelji, udeležite se tega izleta v čim večjem številu. Dasi klub št. 49 še nima posebne tradicije v prirejanju piknikov, smo pričeli s tem letos, ker smo uverjeni, da je farma društev SNPJ izobren prostor v tak namen in drugič je potrebno, da se tudi člani enkrat snidemo skupno v prosti naravi in se okrepimo za delo v jeseni. Za prirastek v klubovo blagajno je tudi treba skrbeti.

To bo menda za nas vsaj v večjem obsegu zaključna prireditve na prostem. Potem pa spet v dvoranu.

Torej pridimo skupaj vsi in zaključimo sezono na pikniku kluba št. 49 v dobri veri, da se snidemo spet na vseh naših prihodnjih prireditvah.

Za klub št. 49 JSZ — J. F. D.

Boj med njima je torej le, kdo izmed nju naj bo prihodnji stanovalec v Beli hiši.

Willkie je v tem svojem govoru predlagal Rooseveltu, da bi v kampanji nastopala na shodih skupno in debatirala iz oči v oči. In vprašuje ga, čemu smatra, da je on boljši kakor pa je bil George Washington in drugi predsedniki, ki so odklonili tretji termin?

Kampanja je po prošli soboti v polnem zamalu. Razlik med glavnima strankama v tem boju ni. Willkie je bivši demokrata, na njegov govor pa mu je zadnji ponedeljek po radiu prvi odgovoril bivši republikanec Ickes, ki je notranji tajnik v Rooseveltovem kabinetu. Republikanci poljubno preskakujejo k demokratom in v tej kampanji pa je že mnogo demokratov izjavilo, da dobi njihovo pomoč Willkie.

PISMO IZ CLEVELANDA

Piše IVAN JONTEZ

Anthony J. Klančar je pred kratkim izdal knjižico "Who's Who Among the Yugoslavs in Cleveland and Environs" — imenik in naslovnik okrog 450 clevelandskih Jugoslovancev, večinoma Slovencev, ki se udeležujejo v raznih boljših poklicih ali v javnosti. Knjižica, ki obsega 94 strani, vsebuje pojasnilo, uvod, "Who's Who", pregled poklicev in imenik organizacij in ustanov. Cena broširani knjižici je 50c in naroča se pri avtorju, 1047 E. 67th St., Cleveland, O.

Avtor pravi, da je bil njen namen, "pomagati čitatelju, spoznati se v labirintu kulturnih in drugih aktivnosti clevelandskih Jugoslovancev" in obenem pokazati Amerikancem, v kakšnih poklicih in na katerih poljih človeškega prizadevanja se udeležujejo naši ljudje, na kakšna mesta so se povzpeli in "kdo je kaj" ali kdo nekaj pomeni med nami. Svoj namen je le deloma dosegel.

Ze uvod sam ima hibe, med katerimi sta najočitnejši površnost in tendenca poveljevanja nekaterih oseb. Čitatelj, ki pozna naše razmere in ljudi, se bo radovedno vprašal, od kdaj je na primer George Witkovich "vpliven doprinasajoči činitelj" (outstanding contributing factor) v intelektualnem življenju metropole? Dalje se človek ne hote vpraša, ali človek zasluži posebno omembo naprimer za pomembno skiadibco kot je "Jaz pa ti, pa židana marelja"? Če je tako, bi zaslužil omembo med pesniki na primer tudi euclidski James Rotar.

"Who's Who" sam je pomanjkljiv. Metropola pozna več kot 450 ljudi, ki so doprinasajoči činitelji v našem gospodarskem, socialnem, kulturnem in političnem življenju. "Who's Who" na primer ne omenja dolge vrste naših društvenih tajnikov in odbornikov sploh, ki igrajo zelo važno vlogo v našem javnem življenju, in trgovcev, raznih podjetnikov, in obrtnikov brez katerih je tudi vsak tak imenik nepopoln. Režiserjev imamo tudi več kot štiri. Označba "kulturni voditelj" se rabi preveč površno in v tej rubriki manjkajo imena ljudi, ki to označbo vsaj toliko, če ne bolj zaslužijo kot nekateri izmed omenjenih posameznikov.

V imeniku organizacij pogrešam naša podporna društva. Avtor je navedel demokratske klube, izpustil je pa klube JSZ, kakor bi mu ne bilo znano, da so naši socialistični klubi neprijetno močnejši vplivali na socialni, kulturni, gospodarski in politični razvoj metropole nego demokratski klubi. Avtorju nemara ni znano, da so tudi prvega slovenskega političnega kandidata v Clevelandu postavili naši socialisti. Njegovo ime je bilo dr. Kern.

Na kratko povedano, je Klančarjeva knjižica le deloma dosegla svoj namen. Čitatelj, ki ne pozna naših razmer in ljudi, nas bo na njeni podlagi podcenjeval; in drugi, ki bodo v nji iskali imena in naslove sicer znanih ljudi, jih ne bodo mogli najti. "Who's Who" bi moral obsegati najmanj dva tisoč imen, vključivši društvene tajnike, trgovce, podjetnike in obrtnike, in v imeniku organizacij bi morala biti tudi vsa naša podporna društva in politični klubi, ker brez teh ljudi in organizacij bi slovenski del Clevelanda ne bil danes to kar je in kar z nemajhnim ponosom imenujemo — ameriško slovensko metropolo!

V avtorjevo opravčilo je treba navesti, da je bil to pri nas prvi poskus te vrste in da je naloga presejala sredstva in moči posameznika. Tudi odziv na njegovo javno prošnjo za sodelovanje je bil približno enak ničli. Klančarju je treba priznati, da si je mnogo upal, ko se je vzle temu očitnemu pomanjkanju zanimanja za to stvar lotil naloge, za katere uspešno izvedbo bi bilo treba več kot enega človeka in organizirane opore od strani naših društev in ustanov. Zato bi bilo krivično, zvaliti vso odgovornost za pomanjkljivost prve

izdaje tega dela na njegove rame. Kritizirati je navezadnje lahko, toda izvršiti sam samcat tako nalogo, je težavno in ne hvaležno delo. Navezadnje se tudi avtor sam zaveda pomanjkljivosti svojega dela in njegova želja je, da ga opozorimo nanje in mu pomagamo z nasveti in drugače, da mu bo mogoče pripraviti in izdati drugo, povečano in izpopolnjeno izdajo "Who's Who". Predvsem je potrebno, da pokupimo njegovo prvo izdajo, kajti Klančar ni noben kapitalist in z golimi nasveti pač ne bo mogel financirati nove izdaje tega dela, ki je vse predolgo čakalo izvršitve.

Jaz upam, da se bo avtorju posrečilo razprodati prvo izdajo in vzbuditi dovolj zanimanja, da bo lahko pripravil in izdal prihodnje leto "Who's Who" v takem obsegu, da bo zadoščal našim potrebam v polni meri.

"Združitevni" boj med Prosveto na eni in Napredkom in Enakopravnostjo na drugi strani dela vtis, kakor bi šlo za boj med naprednim delom slovenskega Clevelanda in "Čikago". Toda napredni slovenski Cleveland ni v nobenem boju s "Čikago", temveč so v tem boju zgolj nekateri posamezniki iz Clevelanda. Napredni Cleveland si samo želi, da bi ta boj prenehal, preden bo začel škodovati vsem skupaj.

Nekateri dobromisleči Clevelandčani se varajo z iluzijo, da so med nami mogoče strogo kulturne organizacije, ki bi stale nad strankami oziroma nihale med njimi in uživale podporo vseh. Toda take stvari pri nas niso bile mogoče v preteklosti, ki se tudi pri nas ponavlja, kar pomeni, da bodo tudi v bodočnosti zgolj lepe sanje. Pri nas je že tako, da se mora tudi vsaka kulturna skupina postaviti na eno stran črte, ki deli naše javno življenje na dvoje, če noče — obsedeti med dvema stoloma. Na dveh konjih hkratu tudi naša kultura ne more jezdit, zlasti, če vsak teh konj ubira v drugo smer!

Sodrugu Franku Aleshu se zdi, da je bila večina na našem XII. rednem zboru, ki je sprejela reorganizacijski načrt "piškava" in sicer zato, ker so glasovali poleg delegatov klubov JSZ tudi delegati društev Prosvetne matice, ki so bili obenem člani JSZ. In vendar je glasovala proti temu načrtu klubov JSZ, kar pomeni, da bi bil načrt sprejet z večjo, to je s tričetrtinsko večino, če bi bili glasovali samo delegati klubov JSZ! In tričetrtinska večina je menda večja od dvetretjinske, mar ne? Kriz je, da ni bilo prav nič narobe z večino na našem zboru, pač pa je nekaj zelo narobe z računanjem sodruga Alesha! Če Alesh sam nima boljše argumenta proti sprejemu reorganizacijskega načrta kot ta ugovor proti "piškavi večini" potem bo najbolje, da se pripravi, glasovati zanj, kajti piškav je v resnici le njegov argument.

Klub št. 49 JSZ bo priredil svoj letni piknik v nedeljo dne 25. avgusta na izletniških prostorih društev SNPJ, ki so Clevelandčanom že dovolj znani, da jim ni treba praviti, kje se nahajajo. Na pikniku se bodo "udarili" balnearji od klubov št. 27 in 49 in na sporedu bodo še druge zanimive tekme. Zabele torej ne bo manjkalo. Klub upa, da se bodo piknika udeležili vsi naši clevelandski sodrugi, prijatelji in simpatičarji ter prebili nekaj prijetnih ur v naši sredi.

Urednik Enakopravnosti Anton Šabec pravi v uvodniku z dne 12. t. m., namenjenem Ivanu Molku, da se mu je v maju 1937. "naravnost dozdevalo, da je Enakopravnost clevelandska izdaja Prosvete pod drugim imenom", z drugimi besedami, da tedanji urednik lista ni bil samostojen, temveč pod vplivom Prosvete. Ker sem

bil tedanji urednik E. jaz, me ta njegova izjava seveda zanima in mislim, da ne bo več kot prav, če si jo malce ogledamo.

Dejstvo je, da sem tiste čase večkrat ponatisnil odstavke iz Prosvetinih uredniških članok in Molkove kolone "Pasja logika". Drugo vprašanje pa je, zakaj sem to delal? Vzrok je bil enostaven. Prosveta je bila edini list in Ivan Molek edini napredni časnikar, ki sta mi tiste dni dajala oporo v mojem boju s klerikalci. Ta boj mi je bil napovedan, natančno tisti dan, ko sem nastopil službo urednika E. Ameriška Domovina me je tisti dan proglasila za "zloglasnega Jonteza" in kmalu sem imel na grbi poleg nje še naše kaplane, patre in njihove privrčence. Boj se je vršil največ zaradi Španije in pozneje, proti koncu pa zaradi državne podpore katoliškim farnim šolam v Ohiju, proti kateri sem se izrekel, češ, da bi to nasprotovale ustavnemu načelu ločitve cerkve od države. Koliko je šabcu znanega o vsem tem, ne vem, najbrž pa ne dosti, ker je bil tedaj uslužben v drugi tiskarni in se prejkone ni dosti zanimal za E.

Očitek, da "preveč vlečem s Čikago", pa mi je bil serviran že tedaj in izrekel ga ni Šabec. Ljudje, ki so mi ga pogrevali, tega niso storili zato, ker nisem bil dovolj samostojen, temveč zato, ker jim je Prosveta od nekaj povzročala zelonede motnje in pa ker so bili mnenja, da sem preveč samostojen in da mi je treba "prištrici peruti". Kar se mene tiče, sem še vedno prepričan, da pri E. tedaj ni bilo in tudi danes ni prostora za urednika, ki zna in hoče samostojno misliti in urejevati list tako, kakor se njemu vidi najbolje. Jaz sem bil tak urednik. Zato sem na primer "poslal k vragu" agenta neke oglasne firme, ki je zahteval, da bi prevedel in objavil v uvodniku samo tiste odstavke iz uvodnika nekega ameriškega dnevnika, ki so se glasili ugodno za privatno elektrarsko družbo in izpustil vse odstavke, ki so bili napisani v prid mestni elektrarni. Tudi t mi je bilo štetu v tisto: Toda moje geslo je bilo: "Dokler sem jaz tu, bom jaz urejeval list in nihče drugi; injaz bom odgovoren zanj!" Jaz sem hotel biti in sem bil odgovorni urednik Enakopravnosti! To je bil moj najbvečji "greh" in zato sem bil s nesprejemljivimi pogoji prisiljen k resignaciji, čim se je našel pripraven naslednik.

Šabcu mogoče te stvari niso znane. Ampak jaz se še dobro spominjam tistih dni. Če bi se mi zdelo vredno muje, bi lahko napisal dolgo in prav zanimivo zgodbo. Tako pa še gornjega ne bi bil napisal, da me ni k temu prisilil urednik Šabec s svojo odvisno opazko.

LISTNICA UREDNISTVA

Vičič, Chicago. — Bo priobčeno prihodnjič, ker v tej številki ni bilo prostora.

Filipič, Cleveland. — Objavimo prihodnji teden.

Tujci v Franciji

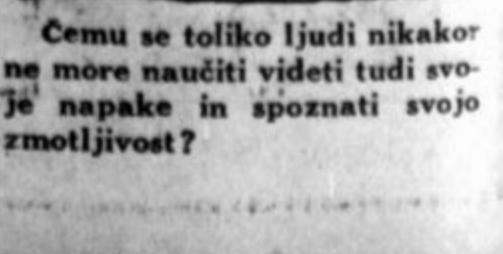
V Franciji je bilo pred pričetkom vojne okrog tri milijone tujcev. Večinoma bi se radi izselili, a mnogi se nimajo kam, ali pa so jim pota zaprta.

Tole mi ne gre v glavo?

Klub št. 49 JSZ bo priredil svoj letni piknik v nedeljo dne 25. avgusta na izletniških prostorih društev SNPJ, ki so Clevelandčanom že dovolj znani, da jim ni treba praviti, kje se nahajajo. Na pikniku se bodo "udarili" balnearji od klubov št. 27 in 49 in na sporedu bodo še druge zanimive tekme. Zabele torej ne bo manjkalo. Klub upa, da se bodo piknika udeležili vsi naši clevelandski sodrugi, prijatelji in simpatičarji ter prebili nekaj prijetnih ur v naši sredi.

Urednik Enakopravnosti Anton Šabec pravi v uvodniku z dne 12. t. m., namenjenem Ivanu Molku, da se mu je v maju 1937. "naravnost dozdevalo, da je Enakopravnost clevelandska izdaja Prosvete pod drugim imenom", z drugimi besedami, da tedanji urednik lista ni bil samostojen, temveč pod vplivom Prosvete. Ker sem

Cemu se toliko ljudi nikakor ne more naučiti videti tudi svoje napake in spoznati svojo zmotljivost?

IZ VUKOVE ZAPUŠČINE

LISICA IN ŠTORKLJA

BASEN. — Pripoveduje IVAN VUK

Nekega dne je prišla k lisici hudomušna misel. Potrkala je na njene možgane in ji govorila:

"Čuj, lisica, štokrlo, ki tam na vasi, na strehi gnezdi in klepeta, poznaš. Kaj bi bilo, če bi jo malo podražila in razjezila."

In lisica je poklicala svojega slugo komarja in mu naročila:

"Zleti tja v vas, k dimniku hiše, kjer ima štokrlo svoje gnezdo. Tam bo našel štokrlo, kako stoji na eni nogi in studira svet. Pozdravi jo in ji reci v mojem imenu: Pozdravljena štokrlo! Prijateljica tvoja, lisica te želi videti in te vabi na kosilo. Pridi in počasti jo s svojim obiskom!"

Komar je zletel in sporočil štokrli vabilo in pozdrave. Štokrlo je zaklepeta la s svojim kljunom, govoreča:

Lisica je bogata, če tudi nima zlata; na njeno povabilo, na prijetno, hej, kosilo se odzovem rada. Če tudi nisem mlada, mi bo vseeno dobro s'trilo — to bo kosilo rečem: herdegata.

In da bi obed čimbolje teknil, ni štokrlo do obeda nič zavžila. Zabe v bližnjem močvirju so se kar čudile, da je tak nebeški mir ter regljale zadovoljno in kvakale:

Kvak, kvak, rega, rega, reg — mir, tišina vespovprek, štokrle, glejte, ni! Zdjaj smo brez skrbi, svobode se brž navijimo, muho kakšno brž povijimo — ker ne ve se ne, če hudir, birič spet se ne povrne, kljunovi svet razgrne, kljunve kak hudič — rega, rega, kvak, kvak, reg ...

Ko je štokrlo prišla k lisici, jo je ta ljubeznivo, sladko sprejela. Pozdravila jo je govoreča:

Srčna bila mi je želja pozostiti prijatelj! Sed, prosim, si privoščij vsega, glej je tu zadosit!

Štokrlo je sedla. Ali čudo prekudno. Akoravno je bilo okrog polno raznovrstnih jedi, okusnih in vabljevih, da so se kar siine cedile, vse te jedi so bile položene na plitve krožnike. Štokrlo je s svojim dolgim kljunom poskušala vzeti to, vzeti ono jed, ali ni mogla s teh plitvih krožnikov ničesar zagrabiti.

Lisica ji je ljubeznivo ne-prestano nudila, ji prigovarjala, slastno jedla in se zlobno smehljala, govoreča:

Da vas morem pogostiti, draga teta, rada sem, vi pa tudi, dobro vem, se ne daste le prositi ... Prosim, vzemite si še, upam da prav tečno je. Če pa morda ne želite, prosim da mi oprostite, tudi jaz sem sita že.

Uživajoča na čudenju štokrle in na njenem presenečenju, je hlastno jedla in tako še bolj dražila lačno štokrlo.

Štokrlo je spoznala, da je prevarana. Takoj se ji je posvetilo v glavi. Maščevati se mora. In odpravlja se na odhod, je rekla prijazno:

Hvala lepa za vabilo, res lepo ste mi postregli. Jutri bo moj rojstni dan, prav zelo bi mi ustreglo, drago bo zares in milo, če bi prišli na kosilo!

Poklonila se je štokrli in odletela. Lisica pa se je smeh-

ljala in gledala za njo, misleč: "Neumna je res ta štokrlo. Niti opazila ni, da sem jo potegnila za kljun in se pošalila z njo. No, jutri jo obiščem in se še na njen rojstni dan z njo pošalim."

Drugi dan se je lisica reznapotila k štokrli. Ko je prišla k nji, jo je pozdravila, govoreča:

Hitela sem, hitela sem preko hribov prek dolin, da čimpreje prihitim, da vas počastim! Saj vem dobro, o predobro, polno je pri vas dobrin!

Štokrlo pa je odgovorila:

Tetka draga vem da dolga pot je bila, vas je utrudila, da že lačna ste postala. Skrbno vasa sem pripravila, osolila, začimila, omastila, samo prosim sedite in jedite — dober tek vam voščim!

Lisica je sedla k mizi in o groza. Prebledela je. Zakaj vsa jedila, okusna in bogata, slastno vabeča so bila v steklenicah z ozkim vratom. Videla je štokrlo, kako je s svojim dolgim kljunom srkala jedila in se sladakla in še bolj jo je prijeloz za želoledce.

Videč da ne more do nobene jedi, se je potuhnila in rekla:

Preveč, oh, res sem hitela, dolgo pot res prehodila, pa se je, oh, pripetilo kar si nisem pač želela — apetit mi zagrenilo. Brez zamere, draga teta, nisem lačna — ti presneta ... ta naglica, nič kaj prida ... kak želoledce mi je skvarila.

Štokrlo je poslušala, priklamavala, pomilovala in apatitno zobala dobre jedi iz steklenic. Lisica je še nekaj časa gledala, požirala siine, nato pa se tiho izmuznila in zbežala domov.

Vsi, ki so zvedeli za to potegavščino, so se smejali in govorili:

"Prav ji je. Kdor se iz drugega norčuje in se mu posmehuje, bo sam zasmeovan!"

Anton Zornik spet na agitaciji

Anton Zornik je minuli teden spet na agitaciji, dasi svojega dela doma ni še povsem dokončal. Jamra, da je valed razmer med ljudmi veliko nejevolje in negotovosti, pa tudi razni prepripi povzročajo slabovoljnost.

Dalje omenja, da se mu zdi, da delavci v mestih čitamo manj kakor v malih krajih o čemer se je uveril v vprašanju reorganizacije JSZ. Nerazumljivo je, čemu ne bi mogli v velikih naselbinah razumeti naših problemov tako dobro kakor v majhnih, pravi on.

Seja kluba št. 1 JSZ

Chicago. — V petek 22. avgusta bo redna seja kluba št. 1 JSZ. Na dnevnem redu bodo poročila o stanju kluba, o aktivnostih, o volilni kampanji itd. Udeležite se je polnoštevilno. Prošeni ste, da se je udeležite pravočasno. Prične se ob 8. zvečer. — P. O.

Boj v senatu radi predloga za obvezno vojaško službo imel mnogo pozornosti

Vselej, kadar se je v zveznem senatu razpravljalo o predlogi za obvezno vojaško službo, se je dregajlo mnogo ljudi, posebno mladine, ki bi bili radi dobili prostora na galeriji za poslušalce. Gornja slika prikazuje one, ki so prišli v senatno vežo ure pred pričetkom zasedanja, da bi gotovo dobili prostor.

Dan SSPZ v Penni

Pittsburgh, Pa. — V nedeljo 11. avgusta smo praznovali v Bridgevillu dan SSPZ. Aranzmo in delo je imela v oskrbi federacija SSPZ za zapadno Penno. Vreme je bilo lepo in udeležba obilna, posebno zvečer.

V sporedu, ki je bil predvajan na prostem, so nastopili pevski zbori iz naselbin Pittsburgh, Library in Strabane, ki so k dobremu posetu veliko pripomogli.

Govorniki v imenu SSPZ so bili gl. predsednik Kvartich, Michael Vrhovnik in urednik Napredka Vatro Grill. Spored je vodil Ernest Kvartich.

Ker se člani v Penni za sedanjoo polemiko o vprašanju združenja zelo zanimajo, so govorniki s svoje strani tudi to pobjasnjevali. Člani SSPZ v Penni so v večini za združenje s SNPJ. Mnogi so člani tudi slednje in delujejo v obeh organizacijah. Društva obeh so v prijateljstvu. Kaj je torej vzrok, da je nastal kreg zaradi združitve?

Govorniki so tolmočili, da je odbor SSPZ delal vsekoli smotreno in imel vedno pred očmi koristi članstva in združenje, za kakršnega se je izrekla tudi prošla konvencija. Odborniki so delali pošteno in še delajo za tako združenje, ki bo častno za vse, ki se strnejo v eno organizacijo. Boja, ki je nastal radi tega v listih, oni niso izzvali, ne povzročili. Napadi so prišli z druge strani. Apelirali so, da ima Zveza čist rekord v združevalni akciji. Člani naj zaupajo njenemu odboru in naj ne dopuste, da jih bi kdo povel v razburjenje, ker je nepotrebno.

Govoril je tudi predsednik federacije SNPJ Cipcich, ki je ob enem član SSPZ. Iz pomenkov pred in po programu ni bilo razvidno, da je on z govorniki soglašal v vsem. Kot je običaj, se na naših prireditvah te vrste, kadar so kakšni spori, veliko debatira. In tako tudi tu. O Slovenskem dnevu, o Molkovih taktiki v Prosveti itd. Odbor SSPZ je omenjeni slovenski dan v imenu zveze pozdravil in naravno, da je Cipcich že od početka agitator za omenjeno podvzetje pod znamko "slovenskega dneva". A Prosveta pa je proti. Zdjaj se ta polemika radi združenja, napadi in združaje. Pa so se zgražali. Nameč večinoma taki, katerim bi Prosveta ne mogla ustreči pa naj bi pisala tako ali tako. Menda se če bi se udinjala njim, jih ne bi zadovoljila, ker imajo nekateri staro, priraščeno mržnjo do socialistov in Prosveta bi bila po njih nazorih socialistična čeprav bi agitirala za komuniste.

Teh je v zapadni Penni malo tudi med Hrvati. Ampak tisti ki so, so se znali ljudem prikupiti. Zmerom govore tako, da jim pihajo na dušo. Če si za Molka, pravijo, saj je allright in nato dokazujejo, kaj je narobe z njim. Zdi se mi tudi, da bo na prihodnji konvenciji SNPJ spet blok, da se tega in onega vrže ven. Drugače pa amo se imenovano nedeljo dobro zabavali. — Opazovalec.

Zadeva odpuščenih nameščencev HBZ in njih boj za zaostale plače

Na seji izvršnega odseka HBZ 12. julija je bilo prečitano pismo odvetnika, ki ga je pet odslovljenih nameščencev v glavnem uradu HBZ najelo, da jim izvojuje zaostale plače in če mogoče, povrnitev služb.

Tirjali so plačo za šest mesecev, ki je niso prejeli, dasi so hodili na štih, in sicer Michael Pleshe, ki je bil pred letom član gl. nadzornega odbora SNPJ, \$960, Mark Frankovich \$930, Michael Pocherek \$900, Luka Kalan \$900 in John Reskovic \$810.

Glavni odbor je na seji zadnjoo zimo odločil, da jih je večina izvršnega odbora odslovlila brez vzroka in jim naročil, naj se vrnejo na delo. To navodilo je gl. predsednik izvršil, toda večina izvršnega odseka treh članov je enako naročila novim uslužbencem, da naj ostanejo na svojih mestih. Tako so za vsako delo, ki je potrebovalo eno moč, skozi pol leta prihajale na štih dve osebi. Zadevo so vlačili po sodiščih, večina in manjšina odbora sta si najeli odvetnike (na stroške HBZ) in končno je sodnik odločil, da naj se najprvo izčrpajo vse zadjednične instance, predno lahko ena ali druga stranka toži na sodišču. Po pravilih HBZ lahko reši sporne zadeve notranjega značaja kakršnekoli vrste njen porotni odbor. Ta je vprašanje odpuščenih uslužbencev vzel v pretes in porabil za zaslišanja pet dni.

Sklenil je, da so bili prizadeti uslužbenci odslovljeni v smislu pravil in ravno tako novi najeti po pravilih Zajednice. Njihovoo uspehitve je potrdil in ukazal, da se jim mora nakazati plačo za vso dobo, v kateri jo niso prejeli. Toda o starih, ki so v resnici delali, pa ni sklenil ničesar. Ker niso dobili pravice v porotnem odboru svoje Zajednice, so šli k odvetniku.

Na omenjeni seji 12. julija so vsi izvršni odborniki priznali, da če bodo ti uslužbenci tožili, jim bo sodišče gotovo ugodilo. Boič je argumentiral, da ako se jim plačo nakaže, naj se jim jo da iz bondov tistih odbornikov, ki so rekli, da naj delajo dalje ter s tem kršili pravila. Boič je imel proti odslovljenim uslužbencem od odvetnika pripravljeno resolucijo, v kateri je predlagal, da se naj jim plača le za dobo, ko so res delali, in sicer Pleshetu \$565 za šest mesecev, ostalim pa vsakemu nekaj nad \$500, pod ugotovitvijo, da so dobili to plačo ne da bi bila HBZ primorana jim jo dati in da se ob enem zavežejo, da nimajo glede svojih služb ob HBZ ničesar več tirjati.

Na priporočilo gl. predsednika so bili zaslišani in na seji izjavili, da se jim dela krivico in da se ne podpišejo. Eden izmed njih je dejal, da svojega podpisane da drugače kot če se ga v to fizično prisili. Boič je menil, da če hočejo tožiti, naj, odbor jim je ponudil več kot jim gre. Vrh tega bodo denar zatožili. Če pa bo tožena Zajednica, se bo branila na stroške vsega članstva.

ca, se bo branila na stroške vsega članstva.

Ta afera je bila ena največjih v zgodovini HBZ. Stala je ze mnogo denarja, mnogo prepira na sejah odborov in v društvih, ter ostro polemiko v vseh hrvatskih listih.

Da-li so odslovljeni uslužbenci ponujene vsote vzeli pozneje, ali bodo tožili, mi ni še znano. — O.

Poslednje vabilo na "kranjski hribček"

Chicago, Ill. — V nedeljo 25. avgusta bo naš zadnji piknik in sicer družabni izlet članstva in prijateljev na "kranjski hribček", na katerem se zbere članstvo kluba št. 1 in prijatelji, da se letos še enkrat skupno zabavamo v zares prosti naravi v forest preserve.

Vabimo vse člane in članice, da pridejo gotovo. Kdor ima balince, naj jih pripelje s sabo. Tisti, ki imajo avte, so prošeni, da povabijo s sabo tudi prijatelje, da bo družba čimvečja, ali pa naj sporoče tajniku Ch. Pogorelcu do petka, da so pripravljeni koga vzeti s sabo. V tem slučaju bi bilo zbirališče v Centru.

Redularni busi vozijo do tja vsako uro. Dobite ga na Ogden ave. in Pulaski Rd. (Crawford Ave. nekaj minut čez uro.) Kupite tiket do Red Gate Stop (do Skavičevega vrta) v Willow Springsu. Pazite, da vzamete pravega.

Za dobro postrežbo vsem, ki se udeležijo tega izleta, jamči odbor.

V slučaju dežja se snidemo v Centru. — Odbor.

"Big Tony" poroča

Oakland, Calif. — Poročal sem parkrat, da sva bila žena in jaz priklenjena v posteljo, ona več let, meni pa se je dogodila nesreča v hrbtu. Razni zdravniki, ki jim jaz pravim sedaj "mazači", so trdili, da ona ne bo nikoli več hodila. Pa je končno le vstala in je spet pri svojem delu v kuhinji in jaz pri svojem. Ni še sicer popolnoma okrevala, a že to, da je spet na nogah, je veliko.

Pravijo, da je vse božja volja. Noben las ti ne pade z glave brez njenega dovoljenja. In tudi pravijo, da kar Bog stori vse prav stori. Torej je naju tako nečloveško udarila šiba božja. Ona se je smilila vsakemu, ki jo je videl. Pa pravijo, da je tudi to, da se ji zdravje vrača, božja volja.

Tudi mene je udarila šiba božja za grehe, da so me lanskega novembra odpeljali v bolnišnico. Kar obupal sem že. Pa je bila božja volja spremenjena meni v prid in sem ozdravil.

Sosedje, ki so verni, so nam pravili, da molijo za naju oziroma najino zdravje. Rekel sem jim, da je škoda tratiti čas, kajti Bog že ve, kaj dela. V šoli so nam ga kazali na slikah za zelo starega in neskončno modrega. Gotovo je, da ne poslušava vsake sorte molitvic, ker se v

GLASOVI IZ NAŠEGA GIBANJA

Zbral Charles Pogorelec

Zadnjih par tednov so bile aktivnosti v našem gibanju sledeče:

Chicago, Ill. Joe Drasier 2, Chas. Pogorelec 7 in Frank Zaitz 2 naročnini.

Cleveland, O. V tiskovni fond so prispevali: po \$2: Matt Petrovich, Joseph Jauch in Frank Barbič; po \$1: Milan Medvesek in John Rome. Večni popotnik Jankovich je poslal 4 naročnine. Jauch je obnovil svojo.

Aliquippa, Pa. Bartol Yerant je poslal še dve naročnini.

Ely, Minn. John Teran, ki je veteran in agitaciji za Proletarca, je zadnji teden spet poslal 11 naročnin, zdaj pa je zaposljen pri nabiranju oglasov za naš bodoči koledar. John se ni še nikoli izogibal, kadar je bilo treba kaj storiti za naš pokret, niti se ni nikdar silil v ospredje in delil filozofske nauke drugim; šel je in storil svoj delež dela, kot mnogo drugih Jimmie Higginsov in to je kar v gibanju šteje. Uspehi tvojega dela so najboljši dokaz tvojih aktivnosti. Vse drugo je od muh!

Arma, Kans. Tone Shular je poslal par naročnin in \$2 v podporo listu.

Chisholm, Minn. Obnovo naročnine je poslala hčerka mojega dobrega prijatelja L. A. Ambrozicha, izdelovalca mehkih pišav in razvažalca piva po železnem okrožju. Louis se zdaj nahaja v Nopeming sanitariju blizu Dulutha in hčerka pravi, da se mu zdravje hitro vrača. Tudi mi želimo prijatelju Ambrozichu skorajšnjega in popolnega okrevanja.

Farmington, Ill. Joe Tušek in Ignac Hreščič sta obnovila naročnino za celo leto. V pismu nebesih ne razumejo na meštartstvo.

Tako se je dogodilo, da sva si namesto rakve kupila avto. Chev. 39, s katerim se voziva k prijatelju, ki naju presenečeno sprejemajo. Prav zadovoljno se voziva in ona je posebno vesela, kadar "Big Tony fura" in pa ker veva, kam se peljeva. Enkrat pa se bova peljala z vozom, ki ga ne bo Toni vodil in nič ne bo vedel, kam vodi šofer. Tedaj bo konec Tonovete sale.

Nedavno sva obiskala našega novega prijatelja, ki se je preselil iz San Francisca v Oakland. Piše se Max Arsek. Omenil sem mu Proletarca in mu ga priporočil. Dejal je, da je že bil naročnik. Prinesel mi je celoteno naročnino brez prigo-varjanja.

Stem končam. Škoda, ker nisem mogel biti med vami na zboru v Clevelandu. Zaigral bi vam dober beer barrel polko, na katero se bolj razumem kakor pa na pisalni stroj, na katerega sem vam napisal te vrstice. Pozdrav prijateljem širom dežele.

Anton Tomšič.

omenjata, da se jima list čimdalje bolj dopada.

Barberton, O. Mike Kopach je poslal še dve naročnini.

Moon Run, Pa. Jacob Ambrozich je poslal en oglas za koledar in \$7.15 podpore listu, ki jih je nabral na seji Federacije SNPJ za zapadno Penno, ki se je vršila pred kratkem v Midwayju.

Johnstown, Pa. Andrew Vidrich je poslal dve naročnini. Poslali smo mu tudi novo pobotno knjižico in imenik. Pravi, da bo poskusil kar se bo največ da, da se list tam spet razširi.

Waukegan, Ill. Martin Judnich, ki je pogostoma označen v naših izkazih, je poslal še eno naročnino.

Walsenburg, Colo. Edward Tomšič je prispeval \$2 v tiskovni fond.

Bridgeport, O. Jože Snoy je poslal dve naročnini, provizijo pa prispeval v tiskovni fond.

Milwaukee, Wis. Valentin Konjtsch je obnovil svojo naročnino in prispeval dolar v tiskovni fond.

Lorain, O. Tudi Mary Kerzich noče zaostajati za drugimi. Poslala je obnovo naročnine in dolar v tiskovni fond.

Najslabši radikalci

Najslabši radikalci so tisti, ki natančno vedo, kako bi se morali ravnati delavci in njihove organizacije v drugih deželah, a sami pa si niti navadnega občinskega odbornika ne morejo izvojevati.

Zastoj prebivalstva

Države Oklahoma, South Dakota in Nebraska imajo manj prebivalcev kakor pred deseti leti. Tako ugotavlja letošnji cenzus.

LISTNICA UREDNIŠTVA

Proletarec je imel običaj komentirati mnenja dopisnikov čele teden po pribitviti prvih, česar drugi listi ne delajo.

Toda kadar nastane "blitzkrieg" in si kdo vzame pravico naltolcevati in se posluževati psokv, češ, da ima pravico, ker je plačal \$3 naročnine in je urednik njegov "sluga" ("hlapec"), je možno le dvoje: take stvari vreči v koš, ali pa prizademu odgovoriti, kakšne vrednosti je njegov "spis".

Dalje so potrebne opombe in pojasnila tam, kjer so izvajanja dopisnika ali člankarja napočna.

Glede sedanje razprave je dolžnost urednika zastopati stališče večine prošlega zbora in opozarjati vse, da se naj diskuzija vrši v mejah dostojnosti. Razsodnim ljudem to ni težko, a so tudi taki, ki mislijo, da je demokracija in svoboda tiska občinski pašnik, po katerem se lahko počne kar se komu zljubi.

Tako hladno! Tako čisto! Tako brez skrbi!

to je, radi česar se vam bo dopadla MODERNA PLINSKA PEČ

Lična, lesketajoča, lahko za čistiti, vse to daje lepoto vaši kuhinji ... na novo zamisljeni gorilniki, dajejo najhitrejšo vročino za kuho ... pečniki so večji in insulirani, da ne povročajo v kuhinji vročine ... točna kontrola, da drži enako temperaturo ... časovna kontrola, ki sama "prične" in "ustavi" avtomatično ... Te in še mnoge druge važne udobnosti so vam na raspolago z Moderno pečjo na plin. Pridite — in ogledite si te naše nove modele!

(Nizke cene. — Lahka odplačila)

Vaš trgovec s pečmi na plin

(Ta oglas je objavljen po Public Service Company of Northern Illinois)

KLUB ŠT. 49 J. S. Z. CLEVELAND-COLLINWOOD, O.

prijazno vabi sodruge, prijatelje in simpatičarje na

LETNI PIKNIK V NEDELJO, DNE 25. AVGUSTA NA FARMI DRUŠTEV SNPJ.

Na sporedu so zanimive tekme z nagradami!

KRITIČNA MNENJA, POROČILA IN RAZPRAVE

KOMENTARJI

"Stranka! To je vprašanje," pravijo nekateri. Ameriška Demovina se prav tako vneto grjavi z vprašanjem papežev nezmotljivosti in kliče Enakopravnosti:

"V imenu slovenskega naroda apeliramo na vas: povežite nam, zakaj ni papež nezmotljiv!"

To je torej sedaj "v imenu slovenskega naroda" glavno vprašanje, kajti svetovni slovenski dnevnik na ulici St. Clair ga obravnava v editorialih in se hlina, kakor da veruje v nezmotljivost papeža, dočim krikovska Enakopravnost, ki živi od katoličanov, trdi, da ne verjame niti v papežev nezmotljivost. Torej naj "E." dokaže, da je papež zmotljiv, kliče "A. D." Tone Šabec, ki je urednik "E.", pa je odgovoril, da je polemika "A. D." pastirske sorte, kakršno vodijo pastirji v Kravji dolini, zato naj s sebi enakimi pastirji rešuje vprašanje, ali je papež zmotljiv ali je nezmotljiv. Šabec je s tem storil pastirjem veliko krivico.

Ob enem je velevažno vprašanje papežev nezmotljivosti ostalo nerešeno.

Krščanska Evropa se nahaja v veliki duhovni krizi, ugotavlja uredniški članek v "Am. Slovencu". In sicer zato, ker jo je vladal zadnjih sto let liberalizem. V zgodovini bi A. S. ne našel dokaza za svojo trditev, kajti velika večina vlad evropskih dežel je bila v zadnjih sto letih veliko bolj naklonjena papežu in njegovemu konservativizmu kakor liberalizmu. V istem članku pravi:

"Čerkev sama prav dobro izhaja z vsako vlado, samo če je ta pravična, demokratična, da ji ne vežr rok pri izvajanju njenega božjega poslanstva na zemlji. N. pr. v Združenih državah je republika, pa se katoliška cerkev ne počuti nikjer na svetu bolj svobodno, kakor baš tu..."

Morda je še komu znano, da je včasih cerkev smatrala republikance za prevratnike in grešnike, ki v marsikaki deželi niso dobili odvzete pri spovedi če so izpovedali da delujejo za odpravo fevdalizma, avtokracije in monarhije. Isti članek je tudi v velikem nesoglasju sam s sabo. Kajti na enem mestu trdi da cerkev lahko izhaja z vsako vlado, če je pravična in demokratična, a v drugem stavku pravi tole:

"V Španiji, kjer je diktator Franco sam zaveden katoličan, so razmere (odnosi) z cerkvijo čisto dobre in normalne."

Priznava tudi, da so se v Italiji "razmere med fašizmom in

cerkvijo nekoliko ublažile".

Na enem mestu trdi, da cerkev lahko izhaja le z vlado, ki je pravična in demokratična, a na drugem priznava, da je general Franco diktator, toda cerkev je z njim popolnoma zadovoljna. In vendar vsakdo ve, da njegova vlada ni pravična in da nima Španija pod njim prav nič demokracije, kakor je ni imela Avstrija pod klerofašizmom, ki sta ga ji blagoslovila Mussolini in Vatikan in ga je oboževal tudi dnevnik na črtnakovi cesti.

Vatro Grill pravi v svoji polemiki glede združenja med SNPJ in SSPZ, ki je zašla na stranpota osebnosti, razmotri vanj o JSZ, Proletarcu in o socialistični stranki, da je postal on pameten 15 let prej kot na primer drugi slovenski socialisti, ker je že takrat ugotovil, da nimamo ameriški Slovenci s socialistično stranko ničesar pridobiti. Torej je najboljša, da gremo z maso ameriškega naroda, je svetoval. Med Grillom in nami je razlika v tem, da mi hočemo delovati za socializem na načine, ki jih smatramo za najpraktičnejše, torej za take, da bomo z njimi med našim ljudstvom za socialistična načela in vzgojo največ dosegli, dočim se je Vatro izmotaval iz naših vrst vsled osebnih ambicij. Na primer, republikanski wardni vodja je več kakor navaden socialist. Kandidirati na socialistični listi za koncilmana se bi njemu za malo zdelo, ker je mislil, da če greš z "maso ameriškega naroda" (z demokracijo ali republikanci), prideš lahko v mestni svet ali v legislaturo in potem še višje in višje. In tako je šel z "maso" — zdaj z republikansko, zdaj z demokratsko in dosegel toliko, kot če bi bil kandidiral za koncilmana ali v legislaturo pod socialistično znamko. Ako bi bil Vatro Grill ostal v klubu št. 27 in se udeleževal v slovenski javnosti in med Američani kot socialist, bi pomenil v nji veliko več kakor pa pomeni sedaj. Presedlanje od socialistov k republikancem in od njih k demokratom mu ni prav nič koristilo — vsaj na ugledu in vplivu ne med Slovenci v Clevelandu niti drugje.

Radnička Borba, ki je jugoslovansko glasilo "edino prave socialistične stranke" (eselpistične) se tudi zanima za JSZ in za predlog našega minulega zbora. Umevno, da ga ne hvali, kajti ona trdi, da so socialisti samo oni, ki so v SLP, vsi drugi pa so "reformatorji", "konfuzniki" itd. Eselpisti so sekta,

PRISTOPAJTE K

SLOVENSKI NARODNI PODPORNJI JEDNOTI

USTANAVLJAJTE NOVA DRUŠTVA. DESET ČLANOV(IC) JE TREBA ZA NOVO DRUŠTVO

NAROČITE SI DNEVNIK

"PROSVETA"

Naročnina za Združene države (taven Chicago) in Kanado \$6.00 na leto; \$3.00 za pol leta; \$1.50 za četrt leta; za Chicago in Cicero \$7.50 za celo leto; \$3.75 za pol leta; za inozemstvo \$9.00.

Naslov za list in tajništvo je:

2657 So. Lawndale Avenue Chicago, Illinois

ZA IN PROTI POMOČI ANGLIJI V NJENI VOJNI Z NEMČIJO

Henry Ford, ki je dopolnil svoje 77. leto, je odklonil naročila ameriške vlade za vojne potrebščine (aeroplanske stroje), zato ker bi del njih šel v Anglijo. Stari Henry Anglije mrazi dočim je zaljubljen v Hitlerjev raj. V priznanje za zasluge, ki jih

HENRY FORD

ima za Nemčijo in v nagrado za simpatije, ki jih goji do njenega sedanjega režima, ga je Hitler odlikoval z visokim redom, ki ga je Henry javno sprejel. Medaljo mu je pripel Hitlerjev konzul. Na tej sliki je Henry na biciklu, na katerega ga so pripravili častniki fotografirali ob njegovem 77. rojstnem dnevu.

Ford se smatra za pacifista, kakor Chas. Lindbergh, toda v tej vojni je pacifist v korist Nemčije toliko, da tega niti skriti ne more, kakor ne Charles Lindbergh.

Cisto drugačne simpatije ima ge-

neral John J. Pershing, ki je bil poveljnik ameriške armade v Franciji v prejšnji svetovni vojni. On pripoveduje, da naj Zed. države prodajo Angliji vse svoje odvisne stare vojaške letalce, ki rjavo v pristanišči še nad 20 let. Dalje, da so naj žurimo v produkcijo letal v prid Angliji in da naj je zalagamo z materijalom kolikor največ mogoče.

Pershing je s svojo izjavo presene-

GENERAL JOHN J. PERSHING

til marsikoga, kajti večina onih Američanov, ki so imeli v času prejšnje svetovne vojne odgovorne službe, se ne ogrevajo za sodelovanje v Anglijo na "celi črti". Nekateri so sploh proti "vojni" toliko, da če bi bilo po njihovem, ne bi dali Angliji niti zita na prodaj, zato ker ga vled angleške blokade Nemčija ne more dobiti od nas.

Eni kot drugi pravijo, da delajo za mir in da zastopajo najboljšje koristi te dežele. V resnici so pristranski bodisi v korist Nemčije ali Anglije vedno, dočim takozvani iskreni pacifisti pomagajo Nemčiji in njenemu hitlerizmu nevedoma.

majhna, konfuzna, toda vztrajna in svoji mešanici teorij in edino "zveličavni naukovi". Naj imajo svoje veselje!

Komunisti izgube eno "inocent" organizacijo, pa si hitro ustanove drugo. Njihov najnovejši poskus je "Committee to Defend America by Keeping Out of War". V Chicagu bodo imeli koncem avgusta pod to firmo protivojni kongres. Imena te komunistični firmi so posodili mnogi sopotniki in pa ti isti unijski odborniki in organizatorji, ki so člani kom. stranke. Kongres so indorsirali s svojimi unijskimi titelnimi. Nedavno se je vršil v Chicagu "ogromni protivojni shod" pod firmo odbora "Keep America Out of War". Sponsorirala ga je Chicago Tribune in glavni govornik je bil Chas. Lindbergh, odkrit prijatelj in zagovornik Hitlerjeve Nemčije. Shod je bil fiasko in tudi komunistični, ki se bo vršil v enak namen kakor Tribune in Lindberghov, ne bo boljše uspel. Prinesel pa jim bo dohodke, kajti urad omenjenega odbora oni upravljajo in blagajnik je njihov, od njih imenovana oseba. Nekaj časa so komunisti vlekli navidezno in pacifiste s svojo ligo proti fašizmu, nato z ligo za demokracijo in mir, nu, in sedaj jim bo nekaj časa šlo po sreči z novo znamko, s katero "branjijo Ameriko" s sodelovanjem nemškega bunda, katerega je v polni meri deležna tudi Chicago Tribune. Resničnemu miru se pod tako zaščito obetajo slabi časi.

La Parola, glasilo italijanske avtonomne socialistične federacije, naziva Chas. Lindbergha Hitlerjevega ambasadorja in podpornika ameriških petokoloncev. V angleških člankih opisuje italijanske politične voditelje v Zed. državah, ki hvalejo Lindbergha za razumnega državnika. La Parola jih imenuje fašiste in za člane pete kolone, kar je mnogo rečeno. Toda list trdi, da bi mu na sodišču ne bilo težko dokazati, da so njihove aktivnosti fašistične in obožujejo Mussolinija in Hitlerja. Italijanski fašistični listi v tej deželi so Lindberghov govor objavili s kričavim tiskom in ga radostno komentirali. La Parola posveča svoj boj zgolj

proti fašističnim aktivnostim italijanskih politikov v New Yorku in v drugih naselbinah.

Delavci, združite se — ali zmerjajte se?

Cleveland, O. V "Komentarjih" ste čitali, da Frank Barbič povdarja rek, "Delavci združite se!" To bo pravilno in je pravilno, ampak tega so me oni učili, ki sedaj ta rek podirajo, dasiravno še vedno drži in bo držal, ko naših spremenljivih učiteljev v Marxovih naukih več ne bo! Ako mene ni več pri klubih v Clevelandu, ni moja krivda. Saj so se pa vendar izrazili, da bodo strašno napredovali, če mene poleg ne bo. Torej čemu hoče urednik me riniti tja, kjer se me ne potrebuje? Ampak urednik vam je sam povedal, da sem se združen z delavci pri JSZ in kot tak imam še vedno pravico povedati, kaj mislim o cepljenju. Moja članarina je plačana do 1. januarja 1941, torej sem dober bojevnik za delavstvo. In še več, sem unijski delavec, torej združen z delavci, in seve kot tak moram držati za združeno. Ali ste vi, urednik, unijski delavec?

Sodrug urednik nadaljuje v opombi pod mojim dopisom, da če bi bil jaz aktiven v Socialist Party, da bi vedel kaj je deblo v državi Ohio in kako stojimo v članstvu. On smatra, da smo kot JSZ še najmočnejši. Lahko bo tako, ali kar se tiče kampanje nekdo drugi dela za kandidacijo v državi Ohio, ker peticije prihajajo v urad socialistične stranke. Pred mano je pismo, ki ga pošilja iz urada Bessie Haskell, in pove tole: Da so na delu pod vodstvom Elizabete Morgan in Henry Haskell dva odbora, ki gredo za peticijami. Nov klub je bil organiziran v Toledu, Ohio, in da so že nabrali nad tisoč podpisov. Sodrug Horvitz je dejal, da jih ima urad 25,000!

In še ve, da Bessie želi, da bi kaj prispeval, kar pa sem že storil in bom še. Predno sem odne bilo težko dokazati, da so njihove aktivnosti fašistične in obožujejo Mussolinija in Hitlerja. Italijanski fašistični listi v tej deželi so Lindberghov govor objavili s kričavim tiskom in ga radostno komentirali. La Parola posveča svoj boj zgolj

Da, moj sin je bil član in plačeval polno članarino, ko je še v šolo hodil. To za tiste, ki se zanimajo za moje sinove. Sedaj je v vladni službi in tem ni dovoljeno, da bi bili v političnih strankah.

In predno bom končal ta dopis, želim, da glasujete, da ostanemo tam kjer smo. Je veliko lažje razdruževati, kakor pa združevati. Ti vaši vodje hočejo to storiti tudi radi tega, ker jim niso nekateri vodje povšeči. To ni pravi vzrok, vodje so bili, in vodji lahko pridejo. Stranka pa naj ostane in mi s stranko.

Kdo je vaš konkurent v Mil-

waukee, mene vprašate? Stau-tov list, ali ne? In tega ne veste v Chicagi? Kaj pa vendar veste? Kolikor morem presojati vašo vednost, veste le to, da je Cleveland velika slovenska naselbina, in da ima Proletarec premalo naročnikov in da edino neki Barbic bi moral izključno delati za Proletarca, drugi pa lahko delajo kar hočejo, in vse bo potem O. K.!

Vi nam tudi poveste koliko smo že vplačali direktno stranki. Kaj pa zato če smo? Koliko smo pa mi člani vplačali vam in stranki? In čemu vplačujemo? Zato ker smo, in še imamo upanje da boste, kot voditelji nas socialistov kaj storili kar bo v prid delavstva. Zato imamo Proletarca in vas poleg, in ko opažamo nekaj nepravilnega, kar se nam ne dopade, je naša dolžnost, da vas nato opomnimo. Zgodi se pa, da se vi včasih na naše opomine ne ozirate in krenete v drugo smer. Ravno tako je pri socialističnem glavnem vodstvu. Včasih ga lomijo in večina noče slišati manjšine, ki lahko ima boljše nazore v vodstvu. In kaj je za storiti v takih slučajih? Kakor povsod drugod vodstvo je treba spremeniti, nadomestiti iz boljšim! Če se vi odcpljenci smatrate za bolj sposobne v vodstvu, čemu ne prevzamete v roke vajeti mesto odcpljenja. Saj imate popolnoma pravo prevzeti odbore v eksekutivi in jim tam kazati napake. Ker so naši sodrugi trdili, da znajo dobro voditi klub št. 49, sem se jaz umaknil, in evo dečki pokazite vi, ki vas je sedaj veliko, da ne bo urednik mene nadlegoval.

Urednik tudi urgira, da bi jaz moral pobirati podpise pri karmenih v remizah Cleveland Railway Co. Jaz sem to še storil pred leti brez navodil in še celo pripravil, naj pridejo tudi drugi. Martinek je prišel parkrat na naše unijske seje, držal govor potem mojega posredovanja. Zgodilo se je, da je stranka hotela, da sem kandidata za mestnega zastopnika v wardi 32 in državnega poslanca. Kdo hudiča je za zame pobiral podpise, urednik? Ali ste poslali koga iz Chicaga, ker niste bili sami zmorni, da bi se dovolj pobirali za vašega Antona Gardna, da se je moral sam največ truditi? Ko je bil čas isti voliti socialističnega kandidata, ali niste se nekateri spomnili, da se niste registrirali? In če vam drago povejte imena teh, ki niso mogli voliti sodruga za predsednika. Smešno, ali ne, moji dobri prijatelji, ki me hočete učiti kako bi moral delati.

Bil sem srecen takrat, da sem imel sina Franka Barbiča, katerega se bojkotira, radi ker je njegov ata delal celih dvanaest let, da je ohranil delavski klub pri življenju, ker mu je neštetokrat pretla nevarnost poginja. Poleg tega so bili še Antony Pirc, tudi prejšnji sodrug, Louis Jartz, moja soproga in še par drugih. Ne bi tega omenjal, ker pa hoče tako urednik s svojimi opombami, in evo ga vam šnof tobaka! That is me kid!

Da, moj sin je bil član in plačeval polno članarino, ko je še v šolo hodil. To za tiste, ki se zanimajo za moje sinove. Sedaj je v vladni službi in tem ni dovoljeno, da bi bili v političnih strankah.

In predno bom končal ta dopis, želim, da glasujete, da ostanemo tam kjer smo. Je veliko lažje razdruževati, kakor pa združevati. Ti vaši vodje hočejo to storiti tudi radi tega, ker jim niso nekateri vodje povšeči. To ni pravi vzrok, vodje so bili, in vodji lahko pridejo. Stranka pa naj ostane in mi s stranko.

Imamo tudi nekatere, ki vam povedo, da so bili argumenti za odstop boljši kot da ostanemo. Kar pa ni tako. Mi poznamo take ljudi, ker so tam rajši, ker se jim nudi boljše priložnost, da bi nekaj dosegli za svojo lastno osebo. In tudi le v takih slučajih se pridružujejo. Drugače

jih vidimo in zopet ginejo. In še celo svojih bližnjih ne pridobijo za soc. stranko ali SNPJ. In celo jih drže v klerikalnih vrstah, da so naročniki "Ave Marije"!

Imam zopet pismo od starega bojevnika sodruga, ki pravi, da bo ostal v boju do konca JSZ, in me urgira k ustrajanju. Pisal sem mu, da ne smeva vreči naših pušk v koruzo. On mi zagotavlja, da ne! Drugi sodrug mi je pisal, da je povedal članom na klubovi seji: Bil sem prisoten, ko se je Jugoslovanska socialistična zveza rodila. Ne bom pa prisostvoval njene mu pogrebu. Temu sodrugu se bomo pridružili. Vi pa pokopajte mrljca sami. Zatorej tudi

OFENZIVA PROTI UNIJAM S TREH MOČNIH FRONT

(Nadaljevanje s 1. strani.)
njih štirih letih. Take tožbe so za unije silno drage tudi če pravne ne izgube, ker jih odvetniki gulijo da kaj.

Reformacijska kampanja

Tretja fronta, ki zelo učinkovito napada, je ona, ki v kapitalističnem časopisju razkriva raketirje in gangsterje na vodstvih unij. Socialistično časopisje vrši to nalogo s poštenim namenom že od početka, toda naši listi niso razširjeni, kapitalistični časopisi pa zahajajo v vsako hišo — ne le eden, nego po dva, trije in več. Ravno to časopisje, ki sedaj razkriva zločince na čelu unij, jim je pomagalo na vrh.

V New Yorku, Chicagu, Clevelandu, San Franciscu, Los Angelesu, St. Louisu itd. se je lani in letos pričelo sistematično čiščenje v unijah. Ampak kakšno? To je važno, kajti vodijo ga šerifi, državni pravniki, sodišča in kapitalistični tisk, ne zato, da očistijo unije zloglasnih raketirjev in grafterjev, nego da jih diskreditirajo med članstvom unij in posebno med neorganiziranim delavstvom. Državni pravniki pošiljajo v urade unij svoje deputije nepricačkovo, da aretirajo obdolžene odbornike in zasežejo poslovne knjige.

Krivda AFL

Nikomur ni skrito, vsaj socialisti smo zmerom poudarjali, da so raketirji unijskemu gibanju najbolj nevarni. Urinejo se na vodstva unij zato, da sebi pomagajo. Člane, ki se jim postavijo po robu, pripravijo hitro "k pameti", toda ne na sejah, nego z batinami iz zasede. Tekmeci za službe se menjajo ne z volitvami nego z uboji.

Te vrste raketirjev je v ameriških unijah tisoče. Nekaj so jih v sedanjih čistilnih kampanjih že potlačili v ječo. Nekatere so prisilili na umik, par jih je umrlo pod pritiskom, kakršnega niso pričakovali, toda stari sistem je ostal.

Vodstvo AFL pri tem ni brez krivde. Izgovarja se, da so unije "avtonomne", zato eksekutiva AFL nima pravice v njih ni-

vam dober tek po pogrebu. Za odstop jih je tudi nekaj volilo, ki so bili komaj nekaj mesecev člani. Mi se bojimo, da bi nas prosekutirali če bo vojna. Nekaj nas je, ki tisto nevarnost prepučamo Bogu, da nas reši te nadleže.

Frank Barbič.

(Op. u.—Ako je koga namen namesto stvarne razprave sejati zlobo in demoralizacijo v naše vrste, tedaj sta gornji in prejšnji Barbičev dopis ter spletkarska pisma v take svrhe najboljša metoda. Poln zlobe, strupenih namigavanj, obramba tjavendan, pa nič sodružnega in konstruktivnega. Le zlokobni bla bla.)

kogar odstaviti. Dobro, če že tega po svojih pravilih, ki jih bi moralo spremeniti, ne sme, lahko začne raketirje vsaj zkrinkavati, da jih odstrani, namesto da to delajo raketirski državni pravniki, sodniki in šerifi ter slični oblastniki, ki niso večina nič boljši od onih, katere razgaljajo za tolovaje in kruke.

Nevaren precedent

V Chicagu na primer je sodišče v boju med oblastniki in raketirji v uniji natararjev ("bartenderjev") imenovalo unije — sodnega upravitelja, ki vodi pod sodnim nadzorstvom knjigovodstvo, upravlja unijsko blagajno in pobira članarino. Ako je to mogoče v tem slučaju, more sodišče pod eno ali drugo pretvezo storiti to v vsaki uniji. Slične tožbe so se dogodile v konfliktih med odborniki unij ali vsled bojev med oblastni in "unijskimi" raketirji v Californiji, New Yorku in v raznih drugih mestih.

Idealizem nujna potreba

Za ozdravljenje takih unij je predvsem potrebno dati unijskem gibanju ne samo materialni nego tudi idealistični značaj. Socialisti so ga širili in enako drugi zavedni delavci. Sedanja situacija je vsem unijam nauk, da bi raketirstva v nobeni ne bilo, če bi bilo ameriško unijsko gibanje prežeto tudi s socialističnimi načeli in s tem idealistično, namesto da je AFL poudarjala toliko let zgolj materialno stran, odklanjala socialistične ideje in mešetarila s politiki kapitalističnih strank, ki so temelj raketirstva v Zed. državah.

Socialisti na Finskem pod "pritiskom"

Meseca avgusta sta izstopila iz finske vlade ministra Vaino Tanner in Pekka Helkihen. Taner, kot znano, je eden glavnih vodij socialistične stranke in glavni ravnatelj zveze finskih združenj. Zameril se je posebno v obrambi vojni Rusiji in po sklenjenem miru domači reakciji ter komunistom.

KLUB ŠT. 1 JSZ

VAS VABI

V NEDELJO, DNE 25. AVGUSTA v Willow Springs

na "KRANJSKI HRIBCEK" v Forest Preserve tik nad Skavičevim vrtom.

Povabite s sabo znance in prijatelje. DOMAČA ZABAVA ZA VESELE LJUDI!

Razprava o reorganiziranju J. S. Z.

GLEDE VPRAŠANJA BODOČNOSTI JSZ

Hermine, Pa. — S. Alesh poziva člane JSZ, da naj glasujejo proti zaključku prošlega zboru JSZ glede reorganizacije. Jaz sem se moral volitev vzdreti, ker nisem bil upravičen do glasu, dasi sem aktiven v JSZ in za Proletarca kakor zmerom. Mnogim je znano, da sem za JSZ potrošil že veliko časa in denarja, enako za soc. stranko in vsako napredno stvar. To se mi je zdelo potrebno omeniti, da ne bo očitkov, če, kaj ti pišeš o tem? Sem na poti pozimi in poleti za stvar, ki mi ne donaja dobička, a jo opravljam, ker verujem, da je koristna našemu gibanju.

S. Alesh pravi, da se več odločnih sodrugov zboru ni hotelo udeležiti, ker so slutili, da bo večina za odstop.

Kako je mogel to v naprej vedeti? Saj Pogorelec in Zahtevnik nista Zveza! Vsaj trije drugi odlični sodruzi iz Chicaga so argumentirali proti osamosvojitvi JSZ in prav nič ne bi škodovalo, če bi bili prišli pomagati še drugi, katerim je pri sreči Thomasova skupina.

Dalje pravi, da je glasoval za izstop leta 1918 v Springfieldu, kar ga je pozneje grenilo. Podpisani smatra, da baš tisti sklep, čeprav je bil storjen na konferenci, ki ni imela od nikogar pooblastila biti zbor JSZ, je pripomogel, da je naša Zveza ostala pri življenju. Zornik to lahko dokazuje, ker je imel vsled svojih aktivnosti dosti opravka s sodnjimi in drugimi oblastniki v Pa. In Penna je bila one dni hrbtnica naše Zveze. Res, da so se pozneje nekateri togotili radi odstopa in celo sprejeli resolucijo proti Zvezi. Mislate, da so šli potem v soc. stranko? Tisti kritični vzklili so jim bili le pretveza za popoten umik.

Koliko je bilo tedaj denunciacij pri oblastnih, ve le tisti, ki je moral na zagovore in pojasnjevanja ne samo zase nego tudi za druge. Sicer pa boljše, da ne pišem o tem, ker bi vzelo mnogo prostora in ljudem lahko tudi pogum.

Odstop leta 1918 naši Zvezi ni bil poguben, kajti naša je ostala. Kje so druge?

Pravijo, da so bili agitatorji vzrok sprejetja načrta, ker so želeli, da se dela več za Proletarca. Oziroma, da bomo potem laglje uspevali. Ne trdim, da je odstop sam na sebi jamstvo bodočnosti JSZ. Vem pa, in to vem iz izkušenj na potovanjih, da je sprejeti načrt najboljši, ako smo za ohranitev tega kar imamo.

S. Alesh sam prizna, da je Zvezi zadnji izstop pomagal k izčiščenju pojmov. Pa tudi aktivna je bila vzlic oviram, ki jih

ji je delala vojna. Gotovo se bo nekaj sličnega zgodilo tudi sedaj. Ker se preobrati, kakršne imamo v mislih socialisti, ne dosegajo čez noč, po navadi najprej odpadejo oni nestrpni, katerim ne more storiti nihče kaj po volji. A delavstvo v splošnem lahko učimo in to je polje, za katerega smo najspodobnejši med našim ljudstvom, v katerega spadamo. Kar se mene tiče, grem med vse ljudi. Med Američani ponujam angleško delavsko literaturo, med Slovenci pa našo in tudi angleško, kadar je priložnost.

Smatram, da smo na vzgojnem polju dosegli mi proporcionalno več kakor drugi, razen morda kaka posamezna narodnost, kot je finska. A med maso ameriškega delavstva pa ne vidim nobene prave volje, da se bi zdelo zanimati za našo stvar in za socialistično družbo. Pridobilo jih, so zraven nekaj časa, pa vržejo puško v koruzo, češ, da je socializem prepočasna pot.

Tudi med nami so bili že mnogi, ki se jim je zdelo vse preveč počasno in so odpadli, ne da bi se upisali kam drugam hiteti z delom. Tako bo najbrže tudi sedaj.

Če večina članstva sprejme zborov načrt, ostane JSZ socialistična po imenu, delu in programu. In če tisti, ki so proti načrtu, odstopijo, bodo le dokazali, da ne verujejo v tisto, v kar pravijo, da verujejo 30 let.

Argument, da ne bi imeli Zveze, če ne bi spadali v S. P., ne drži. Čemu pa jo imajo Finci, ki so šli ven čim je sektaški boj v S. P. povzročil pogubni razkol in razpadanje? Tudi Italijani jo imajo. Mi, ki smo bili rojeni v Evropi, želimo, da bi tam demokracija zmagala. Tukaj pravijo, da se naj nikar nič ne umešavamo, da se le na ta način obvarujemo vojne. Naj se zgodi tam čez karkoli, to Ameriko ne briga. Mi smo za izolacijo, za mir itd. Naj se zgodi s tem nedolžnim človekom karkoli, jaz si umijem roke, je rekel Poncej Pilat. Američani smo mu slični. Umijemo si roke, češ, naj se dajejo, ne pomislijo pa, da trpe pod silo fašizma ljudske mase — ves delavski razred, in da je padla silna peza na male narode bolj kakor v času prejšnje vojne. Sicer jim mi pravimo, da se nam smilijo in jim zagotavljamo sipatije. To je poceni, toda tam si s simpatijami ne morejo prav nič pomagati.

Stranka, ki odreja delavstvu po svetu vsako pomoč in mu zagotavlja le simpatije ter daje navodila, slabo pozna mednarodnost. Kaj naj mi, ki si sami v mirni deželi ne moremo pomagati naprej, učimo angleški

proletariat, kako naj prevzame vlado, ko vemo, da se ves narod bori na življenje in smrt, da ne podleže Hitlerju! Pa se vendar med tukajšnjim delavstvom dogaja ta strahopetna, ničvredna taktika!

Mislil, da je Thomas že leta 1932 rekel, da bomo imeli prej fašizem kakor socializem. In sedaj pa agitira s pacifističnimi gesli namesto da bi posvetil vse sile kampanji za zgraditev stranke in socialistični vzgoji. Saj jih je veliko drugih, ki agitirajo za mir in proti obvezni vojaški službi, a za zgraditev angleških klubov pa nobeden.

Glede vojaščine naj omenim, da sedanja kampanja pomaga bogatim. V vojakih gredo prostovoljno največ najrevnejši fantje. Še celo v zadnjem draftu se je — kakor pišejo — izognilo draftu 270.000 bogataških sinov. Dokler bodo take razlike odkupovanja, bodo vojne in bo militarizem. Torej je treba stranke, ki ne bo samo zoper vojno, nego ki bo imela tudi moč kaj storiti za odpravo vzrokov, ki dovajajo v vojne. V ta namen je treba ščititi demokracijo kolikor jo imamo in delati za socializacijo in za mednarodno sodelovanje v prid zgraditve socialistične družbe.

Pred nekaj leti je ameriška S. P. na svoji konvenciji v eni resoluciji označila našo demokracijo za "bogus" in Thomas jo je na shodih pogostoma označeval za "bogus demokracija". Ampak če izgubimo še ta "bogus", pa bomo videli, da demokracija, pomanjkljiva kot je ni bila "bogus".

Na zadnjem zboru sem rekel, da socialisti širom sveta imajo obrnjene oči v Ameriko, kajti od nje se nadejajo pomoči in sodelovanja v naporih za poraz fašizma in uspostavitve demokracije. Kajti brez zadnje ne bo socializma. Unionizem propade in svobode je konec kamor seže diktatorjeva pest.

V tej deželi so fašistične sile na delu v raznih slojih. Delomrzenci, pustolovci in veliko duhovnikov se preriva, kdo bo dobil maso na svojo stran za fašizem.

Škoda, da vas ni dosti, ki bi čitali Neue Volkszeitung, katere urednik je Egard Seger, ki je prebil 6 mesecev v Hitlerjevi koncentracijski kempu in pobežnil iz nje. Predaval je potem o svojih skušnjah v Angliji in Ameriki. On je svaril delavce v drugih deželah, naj se ne udajajo iluziji varnosti. Pa gornjo dosti poslušali in sedaj so vsi ena sama koncentracijska kempa.

Naj odkrito povem, da sem za poraz Hitlerizma in da sem v ta namen za pomoč z materialom onim, ki se vojskujejo z njim. (Morda že prepozno.) Soc. stranka pa je proti. Mar bomo na ta način pomagali delavstvu in vrgli fašizem?

Seveda, brez žrtve ne gre. Ampak če nismo nikomur pripravljeni pomagati niti za dobro stvar, smo skrajno sebični in naša mednarodnost bi bila le krpa papirja brez vrednosti.

Anton Zornik, potovalni agitator Proletarca. (Op. u.—Tvoj dopis je velikokrat skrajšan, ker bi v celoti obsegal 4 kolone. Vrh tega se večinoma ne tiče predmeta, ki ga označuje gornji naslov.)

O peticijah, JSZ, in strankini resoluciji

Bridgeport, O. — Ravno ko sem se pripravil napisati razpravo k diskuziji o bodočnosti JSZ, so prišle k nam tri osebe, namreč dve dekleti in ena ženska. Pobirale so podpise na peticije soc. stranke in nato prenočile pri nas. Izrekle so nado, da S. P. v Ohiu pride na glasovnico.

Vedele so tudi o našem sklepu XII. zboru JSZ v Clevelandu. Govorili smo o socialističnem gibanju in o splošnih zade-

vah pozno v večer. Pojasnil sem jim vzroke, čemu je tako velika večina delegatov glasovala za predlog, ki pomeni organsko ločitev od S. P., naše težave po naselbinah, kjer ni nobenega angleškega socialističnega kluba, pa so to razumele. Sploh so narodnostne federacije stara forma soc. stranke, ki sedaj ni več potrebna kakor je bila pred svetovno vojno in še pozneje. Seveda, kako ustanoviti angleške klube, to je vprašanje.

Govorili smo tudi o strankini resoluciji. Povedal sem jim, da se naši sodruzi ne strinjajo s strankinim stališčem, da se ne sme zaveznikom dati niti materialne pomoči v vojni proti Nemčiji. Morda je bila resolucija nepremišljena, sem jim omenil, ker je eksekutiva že drugi dan vsled Hitlerjeve invazije na Norveško in Dansko sprejela izjavo, ki s konvencijno resolucijo ni povsem v soglasju. In pa da zdaj spet v New Yorku so sprejeli novo izjavo, v kateri eksekutiva ne vztraja pri zahtevi, da se tudi Angliji ne sme pomagati.

Ena izmed obiskovalk je rekla, da bi bila tista resolucija sprejeta taka kot je tudi če bi konvencija še trajala ko so prišle vesti o invaziji na Norveško in da je eksekutiva tudi na zadnji seji v New Yorku ni preklinala. Pojasnila je, da je bil Thomas odločno za tisto besedilo v resoluciji in izjavil na posvetovanju v neki sobi, kjer je bila tudi ta sodružica navzoča, (to je bilo v času konvencije), da je on zanjo, to je, za sprejem resolucije pod vsakim pogojem. Zraven je bil tudi strankin tajnik, ko je to rekel.

Zdi se mi, da imajo Američani v soc. stranki o sedanjem položaju v Evropi čudne nazore. Zelo se hudujejo nad vsemi in pravijo, da tako pa tako bi morali delati tam čez. Kakor da tam niso nič znali, mi pa vse znamo. Človek se navsezadnje res ne bi več spoznal v tej mešanici in bo za JSZ veliko boljše, da se izvleče iz te konfuzije ter dela samostojno.

Joseph Snoy.

Priredba v Bartonu

Barton, O. — Kakor sta že počela Joe Snoy in Pavlinič, za kar jima čast, se bo vršila na Skofovi farmi seja okrožna federacije SNPJ v nedeljo 25. avgusta. Takoj po seji pa se na istem kraju prične piknik druživa št. 562 SNPJ. Igrala bosta domača fanta, da bo za vse čim več zabave. Ako bo kak goldinar preostanka, bo šel v društveno blagajno, v kateri mislimo že s tremi črkami pisati.

Četudi nas kapitalisti več ne potrebujejo, ker nas nadomeščajo s stroji — kupili so si jih za naše žulje — se globoko v naših žepih še vseeno dobi kak groš za razvedrilo. Pričakujemo, da nas rojaki običejejo v obilnem številu. Kakor v prošlosti, jim bomo po možnosti poset vrnili.

Na pikniku ne bo posebnega sporeda, pač pa samo zabava. Naj omenim še, da je most do garaže preko "Save" do hiše bolj ozek, ampak varen. Pek nam pripelje kruh vsak dan prav do vrat. Torej na svidenje 25. avgusta.

Louis Bergant, predsednik društva.

Nevaren spor z Japonsko

Vlada Zed. držav, ki bi rada v Aziji rešila stari ameriški prestidž in na Kitajskem politiko odprtih vrat, spoznava, da je Japonska odločna izriniti vse posebne privilegije zapadnih držav, posebno angleške in ameriške, iz Kitajske. Sedanji položaj v Evropi in posebno padec Francije ter nanlonjenost Hitlerja ji daje za uresničenje tega svojega cilja sijajno priložnost.

Judeži tekmujejo

Razni konkurenti za francoskega firerja se prilizujejo za naklonjenost nemški okupacijski oblasti in kdor more direktno Hitlerju. Med tekmeči je tudi eden bivših voditeljev komunistične stranke in kominterne, ki se je že pred nekaj leti prelevil v fašističnega voditelja.

PRIREDBE KLUBOV J. S. Z.

AVGUST
CHICAGO. — V nedeljo 25. avgusta izlet kluba št. 1 JSZ na "kranjski hribič" blizu Skavičevega vrta v Willow Springsu.
CLEVELAND. — Piknik kluba št. 49 JSZ v nedeljo 25. avgusta na farmi SNPJ.
PARKHILL, PA. — V nedeljo 25. avgusta piknik kluba št. 5 JSZ.

SEPTEMBER
CHICAGO. — Družabni klub Slovenski center priredi zabavo v Centru v soboto 21. sept.
BARTON, O. — Konferenca Prosvetne matice in JSZ za vzhodni Ohio in W. Va. v nedeljo 22. septembra pri s. Skofu.

BARTON, O. — Piknik v nedeljo 22. sept., ki ga priredi Konferenca Prosvetne matice in JSZ.

OKTOBER
CHICAGO, ILL. — Dramska predstava kluba št. 1 JSZ v nedeljo 20. oktobra v dvorani SNPJ.

NOVEMBER
WAUKEGAN, ILL. — Konferenca klubov JSZ in društev Prosvetne matice v nedeljo 3. novembra v SND.

CLEVELAND, O. Na Zahvalni dan v četrtek 21. novembra koncert soc. Zanje v SND, St. Clair Ave.

CHICAGO, ILL. — Koncert Save, v nedeljo 24. novembra v dvorani SNPJ.

DECEMBER
CHICAGO, ILL. — Silvestrova zabava kluba št. 1 JSZ v Masonic Temple, 23rd St. in Millard Ave.
CHICAGO. — Občni zbor in zabava kluba Slovenski center v petek 6. decembra. Inevitabilni koncerti v dvorani SNPJ.

1941.
MAREC
CHICAGO, ILL. — Priredba v korist Proletarca v nedeljo 2. marca v dvorani SNPJ.

APRIL
CHICAGO, ILL. — Koncert Save, v nedeljo 30. aprila v dvorani SNPJ.

"Proletarec" ne bi mogel izhajati brez podpor. Ker so mu potrebne, upotrebite priložnosti za zbiranje prispevkov v njegov tiskovni sklad.

Palandech's Yugoslav-American Radio Broadcast every Saturday, 3 to 4 P. M. Station WHIP, 1480 kilocycles. (First Station on your dial.)

Dr. John J. Zavertnik
PHYSICIAN AND SURGEON
OFFICE HOURS:
2:00—4:00; 7:00—8:30 Daily
At 3724 W. 26th Street
Tel. Crawford 2212
At 1858 W. Cermak Rd
4:30—6:00 p. m. Daily
Tel. Canal 1100
Wednesday and Sunday by appointments only
Residence Tel.: Crawford 8440
If no answer — Call Austin 5700

POSLUŠAJTE
vsako nedeljo prvo in najstarejšo jugoslovansko radio uro v Chicagu od 9. do 10. ure dopoldne, postaja WGES, 1360 kilocycles. Vodi jo George Marchan.

BARETINCIC & SON
POGREBNI ZAVOD
Tel. 1475
424 Broad Street
JOHNSTOWN, PA.

PRISTOPAJTE K
SLOVENSKI NARODNI
PODPORNI JEDNOTI
NAROCITE SI DNEVNIK
"PROSVETA"
Stane za celo leto \$6.00,
pol leta \$3.00
Ustanovljajte nova društva. Deset članov(c) je treba za novo društvo. Naslov za list in za tajništvo je:
2657 S. Lawndale Ave.
CHICAGO, ILL.

KAJ BI RAZPRAVA O J. S. Z. MORALA BITI?

Redni zbor JSZ bi se moral vršiti že pred par leti. Vsi odborniki JSZ in vsi aktivni člani so razumeli, da so pred nami problemi, ki jih je treba rešiti, ako hočemo ustaviti nazadovanje in se izvleči iz stagnacije. Nastala je vsled razmer in vnanjih okoliščin, nad katerimi nimamo kontrole; lahko pa se jih osvobodimo.

Tako smo se končno po štirih letih le zbrali na zboru, da preudarimo, kaj treba storiti in kakšne akcije naj podvzamemo, da pride v naš pokret spet stara živahnost.

Zbor je bil reprezentativen. Tvorili so ga zastopniki iz raznih krajev, katerih imena pogosto citate v izkazih in v opisih aktivnosti v Proletarcu, Prosveti in drugih naprednih listih. Ako je kdo želel, da bi bil ta zbor mrtvilo in bojkotiran, se mu up ni izpolnil. Če je storil kako napako, je le ta, da ni vprašanja reorganizacije rešil takoj in izvolil nov odbor, kakor predvideva sprejeti načrt. Ker se eksekutiva ni mogla za nobenega zediniti, je bila pač naloga posameznikov, da predlagajo, kar je kdo smatral za najboljšo in to se je zgodilo.

Načrt, ki ga je reprezentativna večina sprejela, in to popolnoma v smislu pravil (ne kakor springfieldska konferenca), vključuje vse naše dosedanje aktivnosti in skrajšuje naša pravila toliko, da je ves naš program, kar se JSZ tiče, v enem poglavju.

Določa, da se JSZ osamosvoji in da svoje energije in svoje finance troši kjer bo največ zaleglo, torej na polju, kjer ima že vseskozi uspehe.

Načrt predvideva, da mora prej ali slej nastati v tej deželi nov delavski politični pokret, ki bo ne samo na papirju ampak predstavljal moč. Sedanji delavski politični pokreti so ali proti našim nazorom (na pr. komunistična stranka), ali pa tako razkosani v sekte in strujice, da niti vsi skupaj ne pridejo v upoštevanje. Predno bomo imeli res delavsko politično gibanje, morajo biti zanj voditelji unij, kakor so bili nekoč za soc. stranko, kajti brez njih ga ne bo.

Na našem zboru ni bil problem, kako naj mi rešimo S. P., ali da bi jo mi vodili. Ker so bili delegati resni ljudje, ni nihče rabil fraze, "da naj mi vzamemo vaje" itd. V sprejetem načrtu so izjavili, da s S. P. sodelujemo, kjer obstoji in da pomagamo po svojih močeh k zgraditvi novega delavskega političnega gibanja, kadar se bodo merodajni delavski krogi ločili to naloge.

Mi pa imamo svoje polje. Na primer boj z reakcijo, proti nazadnjaštvu, delo za unije, razkrinkavanje političnih šarlatanov na levi in desni, in veliko dela lahko opravimo tudi na prosvetnem polju. Kajti čimbolj so ljudje poučeni in zavedni, bolj trdno je njihovo prepričanje in le na take se lahko zaneseš, da v kritični uri ne bodo udarili po svoji zgradbi.

Vsakdo na zboru je lahko izrazil svoje misli in vsakdo je imel dovolj priložnosti presoditi vse argumente, ki so bili izrečeni. Za načrt so glasovali:

Filip Godina, Anton Udovick, Kristina Turpin, Andrew Vidrich, Joseph Snoy, Frank Pustovrh, Frank Križnik, Anton Shular, Joseph Lover, Joseph Ovea, Andrew Božič, Julija Meanton, Jennie Jerala, Anton Nagode, Lawrence Selak, Jacob Ambrosich, Ivan Jontev, Rudolf Pototnik, Anton Jančič, Alice Artach, Mary Pradel, John Terzeli, Theresa Gorjanc, Anna Pogorelec, Frank Cosen, Math Petrovich, John Rak, Ethel Kristan, Josephine Turk, Angela Zaitz, Fred A. Vider, Joseph Drasler, Anton Zaitz, Chas. Pogorelec in Frank Zaitz.

PRESOJANJE DOGODKOV DOMA IN PO SVETU

(Nadaljevanje s 1. strani.)

članov. Lasser je dejal, da je vsled komunističnih splatk padla na 20.000 članov. Izgleda, da se Lasser lahko prav poljuhno spreminja iz mlačnega radikala v ekstremista in nato skoči v patriotizem.

V Zagrebu so začeli po sklenjenem sporazumu med Jugoslavijo in Rusijo kazati v nekem gledališču sovjetske filme. Dali so povod za izgrede. Komunisti so že na prvi predstavi venomer plaskali in vzklikali. Na drugo predstavo so prišli narodni Hrvati, da izžvižgajo komuniste. Dogodilo se je pretepi in policija je morala preprečiti sovjetskih filmov ustanovitve. V Chicagu in New Yorku sta bila do lanskega pakta med Nemčijo in Rusijo dva gledališča, ki sta bila last od Rusije in hollywoodne filmske družbe in kazala skoro izključno filme iz Sovjetske Unije. Izgredev ni bilo, kar pomeni, da so Američani bodisi bolj tolerantni, ali pa bolj demokratični, kakor pa Zagrebčani. V Chicagu so sovjetski filmi izgubili privlačnost čim je bil sklenjen omejitveni pakt.

Litvinska, ki je primitivno katoliška dežela, ki ni poznala ne civilnih porok, ne razporok, je pod sovjetsko vlado dobila dekret, da cerkvene poroke uradno ne bodo več priznane, nego samo civilne. Vsak par se mora poročiti civilno in če hoče potem še cerkvene ceremonije, je to njuna privatna zadeva. Par, ki se bi poročil samo cerkveno, bo kaznovan na globlo 5.000 litov. Za razporoke mora biti prednesen dovolj tehten dokaz in tožitelj za razporoko bo moral plačati za ločitev vsoto 100 litov in potem za vsako nadaljnjo ločitev veliko več. Izdajala jih bodo sodišča.

Jugoslovanska vlada je proglasila fašistično organizacijo "Zbor" za nepostavno ter jo zatrla. Delovala je v Beogradu in posebno na Hrvatskem. Dasi vlada konkurenčne fašistične skupine zatira, pa ona sama vsled gospodarskih in političnih razmer bolj in bolj uvaja fašistični sistem.

Harry Bridges ne bo deportiran, ako bodo unije, ki ga branijo, uspele. Proti njegovi deportaciji sta se zavzela tudi senatorja L. B. Schwellenbach iz države Washington in Warren R. Austin iz Vermonta.

THE END OF LIBERTY, EQUALITY AND FRATERNITY

By JOSEPH SCHLOSSBERG

The ancient Hebrew sage Hillel, seeing a human body float on the water, said to the body: "Because you had drowned others you were drowned, and those who had drowned you will themselves be drowned." These words, uttered many hundreds of years ago, describe the present world situation.

In 1870, France was beaten by Germany. France did not accept defeat; she had her revanche in 1918.

Germany did not accept defeat in 1918; she is wreaking vengeance now. The outcome of the present titanic struggle might mean another world war in the next generation — unless a Democratic United States of Europe arises.

Germany was disarmed when she lost the previous war. After the peace conference a movement began for universal disarmament. But instead of the triumph of armed nations disarming, defeated and disarmed Germany rearmed and set the pace for increased armament among the victors.

When that happened Germany won the war which she had lost in 1918, nullified the Versailles Treaty, and became master of Europe.

France built the Maginot Line and Germany erected the Westwall. The Maginot Line is now in Hitler's hands.

GERMANS NOW RULE FRANCE

Hitler, a corporal in the German army in the previous war, is now ruler of France; Pétain, the French military commander in that war, who had solemnly declared that "they (the Germans) shall not pass," now capitulates to Hitler, and is governing France under his new master's orders.

The outcome of the 1870 war was undone in 1918; the result of the 1914-18 war was wiped out in 1940. Millions of young lives were destroyed in both wars, to say nothing of the material wreck and ruin. That is war. That is militarism. That is the armament race.

Danton, one of the great figures in the French Revolution, called for "audacity, then more audacity." Hitler is now answering that call with more and more audacity and more and more cruelty. He succeeded first against the small nations, and then against France. He is now trying it against England. It is the hope of the civilized world that there he may find his Waterloo.

OUR REVOLUTION—AND THEIRS

Our hearts go out to the great French people in their present tragedy. We have had much in common in the cause of freedom. Young Lafayette gave such valuable aid to General Washington, commander of the American revolutionary army, that we have perpetuated his memory in our geography. The success of the American Revolution exercised its influence upon the French people when they carried out the great French Revolution a few years later.

Our revolution made the Fourth of July a national holiday, in honor of the declaration of American independence; the French Revolution made the Fourteenth of July a national holiday, commemorating the storming of the Bastille and the freeing of its political prisoners. The Fourth of July continues to be a day of rejoicing; the Fourteenth of July has become a day of mourning.

On the occasion of the centennial anniversary of the French Republic the French Republic presented to us as a gift the Statue of Liberty. Millions of immigrants, many of them victims of political and racial persecution, greeted that majestic figure in the harbor of New York, as they came here to find safety and freedom.

DONORS OF LIBERTY LOSE IT

To us this magnificent statue is today what it was a half century ago, and even more; to the French people it is no longer a symbol of their living freedom. Let us hope that it is a promise that the French people will be free again.

On a tablet, affixed to the Liberty Statue, are inscribed the following verses:

"Give me your tired, your poor,
Your huddled masses yearning to breathe free,
The wretched refuse of your teeming shore,
Send these, the homeless, tempest-tost to me,
Lift my lamp beside the golden door!"

There are more "huddled masses yearning to breathe free" now than at the time those lines were written. And now the French are included among the "homeless and the tempest-tost."

The author of those noble lines was Emma Lazarus, a gifted American poetess. The tablet was engraved in her memory.

Emma Lazarus was Jewish. She loved France as an American because of the historical association with our own country and because it was a free republic. And she loved France as a Jewess, because revolutionary France had inaugurated the emancipation of the Jews in Europe. It is a cruel irony of history that present day France, under Hitler's mailed fist, should adopt Hitler's race persecution methods against the Jews in France. The present French regime is without the soul of the French people. Hitler crushed the Third French Republic, which had lived for about 65 years. Gone is the motto, Liberty, Equality, Fraternity; gone is the labor movement; gone all human rights and freedom in France.

A Fourth French Revolution will arise from the ashes of Hitlerism.

BREAKDOWN OR BETRAYAL?

On June 22, France signed a separate truce with Germany, breaking her pledge to England to make no separate peace. Was that a breakdown or a betrayal? Some day we shall know the truth. At present we know only that there is no more France in Europe. The France which was an asylum for persecuted people from all lands, the France of high culture, is no more. There is now a Hitler France.

The following observation should be of interest to students of the labor movement: In countries with divided labor movements democracy was annihilated by dictatorship. Note particularly Italy, Germany and France. In England, the one great country in Europe with a united labor movement, democracy has been upheld and dictatorship has found no foothold.

PRICE OF LABOR DIVIDED

In the present crisis, the British labor movement, as such, as a collective body, is sharing in governmental responsibilities. The difference between a united and a divided labor movement with respect to dictatorship can hardly be an accident. At the present stage of capitalism the labor movement is so potent a factor that its integrity is a matter of vital importance to the government as the supreme authority in organized society. Without

(Continued in Last Column)

Next Sunday You Are Invited to Branch No. 1 Outing

CHICAGO. — On Sunday, August 25, members of branch No. 1 JSF, and their friends will gather in the Forest Preserve above Red Gate Stop in Willow Springs (only a short distance from Skavich grove) for our own Family reunion. All members and their friends are invited. Good time for every one. Don't forget. It's next Sunday, the last of our outings in this season.—C.

LABOR SHORTAGE? EMPHATICALLY NO!

With unemployment still hovering around 10,000,000, employers who are undertaking defense production, after carefully arranging satisfactory provisions for financial risks, are demanding that restrictions upon work hours should be immediately removed. They talk of a labor shortage and skilled labor bottlenecks. What they really want is straight time for overtime instead of the provisions of the Public Contracts and Fair Labor Standards Act providing for time and one-half for overtime.

As yet there is no shortage of labor. The United States Employment Service in April used the public offices of the country to make a preliminary inventory of persons available for defense production. Reports from 1,200 offices in forty-three states show 4,100,000 workers registered for jobs; 1,700,000 classified as skilled and semi-skilled, and 1,000,000 unskilled; 1,500,000 include professional, clerical, service and agriculture workers.

Workers available with experience in manufacturing number 725,000. About 200,000 of those registered have been employed in metal industries, including 50,000 machinists and others with machine shop experience; 5,900 tool and die makers, 27,000 molders and welders and 1,100 tin-smiths, copper-smiths and sheet metal workers. Approximately 60,000 mechanics and repair men are registered.

The inventory by the Social Security Board does not include all those mechanics and machine operators who lost their jobs in the metal industries during depression and accepted any substitute in employment available. Union headquarters have the best records of the potential workers available with work experience in metal industries who can be called back.

Some few employers have had to wait a few days for experienced employes on machines. But that does not constitute a labor shortage. Until the requirements of the production program and increased business activity absorb these workers, labor shortage remains a myth.

Meanwhile, as the aircraft industry goes on the mass production basis, technical progress continues to reduce the number of jobs available to the unemployed.

The Technocrat reports these new machine tools ready to go into operation: One that will form a complete set of wing ribs automatically; a high-speed milling machine that has cut milling time in one piece from thirty hours to 115 minutes, increasing output thirty-one times, or over 3,000 per cent; a radial router which permits loading, fabrication and unloading simultaneously at different positions, raising production 250 per cent; a three-column hydraulic press to make pressing and stamping completely automatic, increasing output 250 per cent; the Erco automatic riveter, which in one operation punches the hole, inserts and heads the rivet, cutting in half the number of workers required for a plane, and automatic inspection service. One company has replaced craftsmen in pattern shop and tool room by projecting layouts onto sensitized aluminum alloy sheets, which are developed like a photograph and can be cut into desired parts or used as full-sized patterns.

In addition, hydraulic presses of record size and power probably will give a new start to all-plastic airplanes. These and other revolutionary technical changes must be considered in our planning for workers for defense industries.

—American Federationist,

Labor Costs Now Much Less Than During Last World War

Sharp Increase in Workers' Productivity During Last 20 Years Makes Longer Hours Unnecessary, Says Report

Propaganda spread by reactionary employers that hours of labor must be lengthened for the sake of national defense was blasted in a new government report issued recently.

Prepared jointly by research men in the Department of Labor and Department of Commerce, the report showed that workers' efficiency has vastly increased since the last World War, and that defense industries are getting a far greater production per man-hour from their employes than they did 20 years ago.

As a result, labor costs have dropped in all major industries, the government survey revealed. This has been most marked in the plants turning out important defense orders, the report declared.

For example, in petroleum refining, labor costs per unit of output have declined by 57 per cent since 1919; in chemical factories, by 50 per cent; in blast furnaces, steel works and rolling mills, 38 per cent, and in metal smelters, 30 per cent.

Because labor's productivity has gone up so sharply, there is not the slightest call for increasing the hours of work under the guise of national

defense, union spokesmen contended.

The rise in labor's proficiency has been particularly impressive in the past four years, the government study disclosed. In blast furnaces, steel works and rolling mills, the output per man-hour grew by 27.5 per cent; in petroleum refining, 26 per cent; in rayon, 58 per cent, and in cement, 25.2 per cent.

In virtually all classes payroll has lagged behind production, and wages would have to be increased considerably to catch up with output, the survey indicated further.

A special study of the cement industry brought to light unusually great increases in labor productivity. The investigators found that from 1904 to 1919 the amount of cement turned out per wage earned climbed by 77 per cent, and from 1919 to 1938, it jumped again by more than 100 per cent.

Another study, of copper mining, showed an increase output per man of 300 per cent from 1919 to 1936. Government figures here a like trend throughout nearly all other industries, with labor producing more than it ever did before.—Labor.

Bogus G-men After "Un-American" Workers

The Federal Bureau of Investigation is receiving complaints from employers that spurious G-men have appeared at their plants to demand the dismissal of workers who—according to the fraudulent F. B. I. agents—are "un-American" and "radicals." One large company reports that one of these fakers submitted a list of more than one hundred employes who he said should be dismissed immediately. A check showed that not one of these workers was anything but a decent, patriotic American. But they were active trade unionists. Impersonating a federal officer is a crime. J. Edgar Hoover has some of his ace investigators on the trail of these fake G-men. The F. B. I., he says, never recommends the hiring or firing of any worker.

PHILADELPHIA JUDGE TELLS SCABS HOW TO OPERATE

PHILADELPHIA. — Chief Magistrate O'Malley believes he knows how best to break a strike.

The O'Malley formula, given in open court Aug. 7 was for scabs to "get a half a pool cue and keep it up your sleeve or in your trousers."

Advice to use a bludgeon came when two "loyal" employes of the Pen Athletic Club complained they were beaten by strikers. The strike, called by an AFL federal local, came when the swank club's management ordered wage cuts for everybody making more than \$12 a week.

The United States imported \$160,197,000 worth of textile fibres and manufactures in the first six months this year, compared with imports valued at \$131,524,000 in the first half of 1938.

WHY NOT FEED OUR OWN HUNGRY?

A writer from the canons of Wall Street suggests that the best way to solve the farm problem is "to dump the surplus abroad for what it will bring."

Wouldn't it be better to use these alleged "surpluses" to feed the hungry here at home? At least 25 per cent of our population hasn't enough to eat. While that situation prevails, only a "nitwit" will advocate "dumping" foodstuffs abroad.—Labor.

Economy on Account Of the Labor Laws

Legislation for the protection of wage-earners is of scant comfort if it merely gathers dust on the statute books and is not enforced. In many states of late legislatures have nullified excellent and much-needed laws by failing to make available funds that would permit the measures to be carried out. Nevada affords one of the most shocking examples of this sort of thing. The labor commissioner there has no help whatsoever beyond one stenographer, yet he is supposed to enforce a batch of labor laws throughout a state that covers more than 100,000 square miles.

Many Varieties of Jobs

It seems that there are lots of jobs in this country. The United States Employment Service has put together what it calls a dictionary of occupational titles. Defined in it are—believe it or not—29,744 job titles applied to 17,482 different jobs in farms, mines, factories, businesses and homes. Examination of the list reveals that many a job has a name definitely on the humorous side.

Social reforms come as the result of pressure from below. No man holding a royal flush ever howls for a new deal.—The Epic News.

About Our Recent Convention Of JSF and Other Subjects

Cleveland, O. — Just as the Swiss are proud of their mountain echoes, so we can be proud of our JSF convention echoes. Even today in the course of a conversation there is eventually brought to the fore some incident or action incurred by the convention, which is subsequently re-digested with the same relish as when one rolls a piece of delicacy upon the tongue.

Insofar as the program itself is concerned, it would be a waste of time to delve too deeply into a matter which has already been very capably extolled by numerous contributors to our various publications.

However, a financial report which thus far has been omitted, is in due order. Very encouraging indeed are the tidings that despite the very heavy monetary obligations, the tool of the last departing convention train left Cleveland comrades with a few "copake" (quote Jankovich) in the black margin. Yes, it was nip and tuck all the way, but the "nip" was tipped, and now we can tuck some away. The convention was an enormous responsibility which was ably executed because of good coordination between the managing body and administrative committee.

No doubt the most important question at the convention was that of the reorganization of the JSF. Although the convention delegates went on record as favoring the proposal by F. Zaitz that the JSF disaffiliate from the Socialist Party of America, the final decision rests upon the membership of the JSF. Some delegates were disappointed and felt that the convention was a failure because its decision was not made binding. Let us remember this—if as Socialists we preach true democracy, if as Socialists we demand a war referendum, if as Socialists we believe that vital questions be brought before the people, then let us not deny our own members the right of referendum upon a question whose answer will be so potent as to be able to mould the whole future of the JSF and the Educational Bureau. An organization is much less apt to lose a member who has had the opportunity to express himself individually than one who feels that he is naught but the oil on the tooth of the gear that makes things revolve, because he had had to express himself through a representative who had been given instructions to render a convention decision contrary to the position which the member himself had taken. When a question is raised it becomes debatable as soon as at least two positions are taken upon it. If a decision is to be made, it is only natural that the will of the majority will spell victory for one position and defeat for the other. No doubt there is just as much sincerity in the minority group as in the majority group. Consequently, a great many people—feel hurt when the views on their question are defeated. It is very discouraging for a group of young people just becoming active in an organization to hear such expostulations from the older members as, "If my position does not become prevalent then I will be lost to the organization." Words of this type can be so detrimental as to cause the complete disintegration of an organized group. Before there can be any hope for a Socialist victory we must first win the battle over ourselves to bow to the majority and continue working as long as the organization is faithful to its principles. Let us always continue working together for

we have nothing to lose, but a world to gain.

Embargo

The embargo which hit the sale of scrap iron to Japan was hailed as a very patriotic gesture upon the part of the American businessmen by the everyday people of the U. S. However, one does well to remember that the extensive armaments program in which our country has indulged will do more than provide a market for the "excess" scrap iron. Already the market price of scrap metal is going up.

Conscription

Even though there has never been a concerted effort made to put into effect a plan by which the armed forces of the U. S. could be enlarged by the acquisition of volunteers, the proponents of the conscription bill claim that it is difficult to obtain these volunteers. "Conscription is the most democratic way to pick an army" they claim. In other words, it is "democratic" to take a man away from his job and impose military duty upon him against his will. But it is not democratic to give the volunteers the opportunity to serve Uncle Sam, if they so wish. Is a democratic government the servant of the people or are the people serfs of the government?

Columns

Today we hear of the fifth column, sixth column, etc. Among the groups mentioned as possible "columnists" is the Socialist Party. It should not be very difficult for one to prove to himself the improbability and utter absurdity of such a statement. That the Socialist Party which has been working in the broad "daylight" in one of the most liberal countries in the world and is still a minority party should blossom forth overnight and envelop this country in its control is nonsense. If new columns continue to spring up, there is a danger that it will become a comparatively easy task for one to put a roof on them and cop the whole lot.

Petitions

The petition drive in Ohio to put Thomas and Krueger on the ballot has reached the halfway mark. The American comrades are doing a sincere and wonderful job. The possibility of our getting on the ballot is increasing by leaps and bounds. Let's put Ohio on the ballot! It can be done!

SNPJ Day

Attended the gigantic and successful SNPJ day July 28. Large crowd! Yes. Good program? Yes, but a bit too long.) Jarja youth carried home most of the prizes from the sports field. Saw one bad habit displayed by some people. Quaffed off the beer or finished the bottle of pop and disposed of the empty containers by tossing them on the ground. Result: broken glass and glass-littered pathways for pedestrians. People should be more thoughtful.

Andrew Turkman, Jr.

Sure, the Politician

When you see a man with a great deal of religion displayed in his shop window, you may depend upon it, he keeps a very small stock of it within. Spurgeon.

MEETING

Chicago.—Branch No. 1 JSF, meets Fri., Aug. 23 at S. L. Center.

THE MARCH OF LABOR

PICNIC
SUNDAY, AUGUST 25
at "Kranjski Hribček"
(Forest Preserve, above John Skavich's Grove)
Last summer outing of
Branch No. 1 JSF
Join the fun. Bring out your
friends!

the support of a united labor movement England would have been helpless, or seriously handicapped. Perhaps France would have been saved by a similarly united French labor movement.

How did Fascism and Nazism come to Italy and to Germany? Capitalism in those countries was tottering. In its desperation it did what some employers do in their struggle with organized labor, it called in strong arm men, gangsters. A large and wealthy employer may not fear the gangsters. He pays for service rendered and dismisses them when the job is finished. But a small employer, who is not so wealthy, finds himself in the hands of the gangsters once he entered into an arrangement with them. They control and bleed him.

GANGSTERS BECOME GOVERNMENT

That is precisely the position of capitalism in Italy and in Germany. Fascist and Nazi gangsters were hired by collapsing capitalism to save it. In this case the gangsters became the government, as they had to. They have used their new power to perpetuate their own rule. Capitalism has been reduced to a condition of almost complete liquidation by the governing gangsters.

British capitalism is too strong to require the help of gangsters. So neither Nazism nor Fascism was able to fasten itself upon England. British democracy, too, is very vigorous. But the democratic forces in England, while strong, were not strong enough to find proper expression in the national and international emergency the British democracy was officially represented by a Chamberlain, and there was a corresponding result.

Thus there was a large part of the European continent ruled by gangsters, who have taken over the functions of capitalism, and a democratic England—and also France—governed by a non-democratic premier. It was the united and powerful labor movement that compelled the removal of Chamberlain from the premiership.

A NEW EUROPE—WHAT KIND?

There will be a new Europe after the war: a regimented Europe under dictatorship if Hitler wins; a voluntarily and democratically united Europe if England wins. There was an indication of the latter when England proposed a union with France for the duration of the war. Unfortunately that was rejected by France.

The seizure of various countries by Germany and Soviet Russia show that there is no more lebensraum for small countries. Only the great and the mighty may live.